

Ilinniartitsisoq

IMAK - Grønlands lærerforening

Oktober '13

Ilaasortaaneq

Atorfittaanni aatsaat aallartikkuit nutaamilluunniit suliffittaarsimaguit, taava eqqaamassavat ilinnut tunngasunik allanngortoqarnera pillugu immersugasamik nutaamik immersueriarlutit IMAK'imut nassiutissagakku. Tamanna Danmarkimiit ilinniartitsisunut nutaanut aamma piumasaqaataavoq, nuunertik Danmarkimi najukkaminnut nalunaarutigereersimagaluarunikkuunniit. IMAK'ip kikkut tamaasa immersukkamik atsiorsimasumik piffigisarpai ilaasortaanermut akileeqqusisinnajumalluni. Ilaasortat tamarmik namminneq nalunaarutit pingaarutillit tamaasa IMAK'imut nassiunnissaat akissusaaffigaat.

Medlemsskab

Hvis du er nyansat eller fået ny arbejdsplads, så husk at sende en ændringsblanket til IMAK. Dette gælder også for nye lærere fra Danmark, selvom de har meldt flytning til deres gamle kreds i Danmark. IMAK skal have en underskrevet blanket fra hver enkelt for at kunne opkræve kontingent. Det er hvert enkelt medlems ansvar at fremsende de nødvendige oplysninger til IMAK.

Jubilæum

Matumuuna Ilinniartitsisoq tungaaninngaanniik Lis Møller aamma Jørgine U. Karlsen ukiuni 25-ni ilinniartitsisutut sulisimanerminnik naliuttorsiorneranni pilluaqqagut. Siunissamilu suliluarissassinnik kissaappatsigit! Taamatullu aamma atuarfiup pedelia Kaj Brynå ukiuni 35-ni sulisimaneranik pilluaqqarpoq. Naliuttorsiorut tamarmik Atuarfik Mathias Storchimit tammajuitsussaannik tuneqarput.

Vi vil gerne på Ilinniartitsisoq's vegne sige tillykke til Lis Møller og Jørgine U. Karlsen, der begge har 25 års jubilæum som lærere. Vi ønsker jer også fortsat god arbejdslyst fremover! Ligeledes siger vi tillykke til Kaj Brynå med hans 35 års jubilæum som pedel. Alle jubilarerne arbejder i Atuarfik Mathias Storch, og der blev givet en erindringsgave til hver.

Ilinniartitsisoq

Udgivet af IMAK

Ansvarshavende redaktør:
Sivso Dorph

Redaktion:
ilinniartitsisoq@greenet.gl

Justus Kaspersen – Ilulissat
namibia@greenet.gl
Tlf. 542263

Jan Ellesgaard – Qeqertarsuaq
jan@ellesgaard.dk
Tlf. 92 10 10 Mobil: 22 77 14

Layout og foto:
Jan Ellesgaard

Forsidefoto:
Benny Hegner

Oplag:
1.250 stk.

Tryk:
TOPTRYK, Gråsten

Deadline næste nummer:
1. november 2013

IMAK

Noorlernut 23
Postboks 867
3900 Nuuk
Tlf. 32 25 50
Fax 32 50 61
Email: imak@imak.gl

Siulittarsoq/Formand

Sivso Dorph
Noorlernut 23
Postboks 867
3900 Nuuk
Arb. 32 25 50
Mobil 54 33 39
Pri. tlf. 31 10 29
Email: sdo@imak.gl

Pituttorsimannngitsumik atuarfimmik naliliinissaq

Sivso Dorph

Upernaaq Sinniisoqarfiup ataatsimiinnerani aalajangiunneqarpoq meeqqat atuarfiannik pituttorsimannngitsumik naliliinissaq ingerlanneqassasoq, KANUKOKA Naalakkersuisullu suleqatigalugit.

Sinniisoqarfiup ataatsimiinnera naammassiinnartorli KANUKOKAlu isumaqatigiissuteqarpugut ataatsimoorusilluta Naalakkersuisunut saaffiginnissuteqarniarluta, kiffaanngissuseqartumik meeqqat atuarfiata misissortinnissaa siunertaralugu. Saaffiginnissullu Naalakkersuisunut ingerlatinnikuuarpot.

Juulip aallaqqaataani IMAK, KANUKOKA Naalakkersuisorlu ataatsimeeqatigiipput meeqqat atuarfiannik kiffaanngissuseqarluni misissuinissap ingerlanneqarnissaa paaseqatigiissutiginiarlugu. Ataatsimiinnermi isumaqatigiipugut Naalakkersuisut suliaasiinissamut piginnaatitsisutip suliaasartaanik siunnersuuteqassasut tamannalu sitsip septembarip aallaqqaataata missaani uatsinnut nassiunneqassasoq, allannguinnissamut siunnersuuteqarnissatsinnut ullunik 14-inik periarfissilluta. Ajuusaarnartumilli siunnersuummik sulitigusaqarnikuunngilagut. Oktoberilli 14-ianut qulequtaq pillugu Naalakkersuisumut ataatsimiigjaqqusaanikuuvugut.

Nassuerutiginiikuuarpot, nunatsinni meeqqat atuarfianni angusarineqartartut naammaginannngitsut, inaarutaasumik misilitsinnerit kiisalu alloriarfinni misilitsinnerit eqqarsaatigalugit. Sakkortuumik pasitsaasimasaqarpugut, tamanna meeqqat immikkut pisariaqartitsisut atuarfinni amerlasuunerannik tunngaveqartoq, meeqqat atuarfiata naammaginantumik qanoq iliuuseqarfigisinnaanngisaanik. Iliuuseqarnissaq ullumikkut sinaakkutissat neqeroorutaasinnaasullu aallaavigineqassappata meeqqat atuarfiata kisimiilluni kivissinnaanngilaa. Misilittakkatta takutinnikuuaat, atuartut angerlarsimaffimmini tapersersorneqartut qasuersimallutillu atuariatortartut atuarfimmip pitsaasunik angusaqartartut. Taamaattumik angajoqqaanut sakkortuumik kaammattuutigiinnarsinnaavarput, meeqqat atuarnerat atuarfiit angerlarsimaffiillu ataatsimoorullugu suliasarimmassuk. Qujanartumilli angajoqqaarpasuaqarpoq angajoqqaatut pisussaaffimminnik ingerlatsilluartunik. Upernaaq saqqummiunniukuara atuartuutitta affaasa misaat immikkut pisariaqartitsisuusut. Taamatut saqqum-

miineq tusagassiutinut sakkortusimavoq. Tamatuma malitsigisaanik erseqqissaavunga meeqqat immikkut pisariaqartitsisut kikkunersut pillugit. Nalunngilarput atuartuutitta ilarpasui kinguaassiuutimikkut kanngutsaatsuliorfigineqarnikuusut, taamaattumillu ikiorserneqarnissamik taperserneqarnissamillu pisariaqartitsillutik, nalunngilarput atuartuutitta ilarpasui sumiginnaaganikuusut taamaattumillu ikiorserneqarnissamik taperserneqarnissamillu pisariaqartitsillutik. Taakkununga pineqartunut tunngatillugu iliuuseqartoqartariaqarpoq, taamaasillutik inuttut ilivitsutut meeraanertik atuartuunertillu naammassisinnaaniassammassuk, atuarfullu atuartitsinerani pissarsiaat annertuninngortillugit. Pineqartut atuarfimmip initoorujussuusarput, isummorsorfigineqartariaqarlutillu. Nunani allani misilittagaavoq atuartut 5-7 %-ii naqinnernik ilisarinnissinnaaneq ajortut, nunatsinni atuartunut tutsissagutsigu taakka 400-niit 560-it tungaanut amerlassuseqassapput, atuartut 4-7 %-ii ADHD imalunniit autistiusinnaapput kisitsisinngorlugu 320-miit 560-inut amerlassuseqarsinnaapput. Atuartut taakku 720-iniit 1120-inut amerlassuseqarsinnaapput. Atuartut qulaani pineqartut saniatigut aamma atuartuuteqarpugut inunnguuseralugu inuerminniluunniit nalaatatik tunngavigalugit immikkut pisariaqartitsisunik.

Pissutsit tamakku qaqqartariaqarpavut, taakkununga naleqquttumik atuartitsinnaaniassagatta, taamaalluni nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartut amerlanerpaat, meeqqat atuarfianniit qimatsigunik atorsinnaasaminnik sakkussalernerqarsimassappata, ilinniaqqinnernik inuutsutissarsiummilluunniit aallartinniarunik. Minissanngilarputtaaq oqaatigissallugu, sulit ilinniartitsissuusaaleqigatta, illoqarfiit ilaanni malunnavissumik minnerunngitsumillu isorliunerusuni malunnaateqarlartumik. Siusinnerusukkut misissuinitta takutinnikuuaat ilinniartitsisut pingajorarterutaannaasa atuartitsivinni nukittuffitik atuartitsissutigisaraat. Taamaattumik pisariaqarpoq arlaannulluunniit attuumasuteqanngitsumik meeqqat atuarfiata nalilersorneqarnissaa.

Sivso Dorph

Uvildig evaluering af folkeskolen

Sivso Dorph

Under forårets repræsentantskabsmøde, besluttede repræsentantskabet, der skulle iværksættes en uvildig evaluering af folkeskolen i samarbejde med Naalakkersuisut og KANUKOKA.

Umiddelbart efter repræsentantskabets afslutning, blev vi og KANUKOKA enige om at rette en fælles henvendelse til Naalakkersuisut om at få en iværksat en uvildig evaluering af folkeskolen. Der er rettet en henvendelse til Naalakkersuisut.

Den 1. juli afholdt IMAK, KANUKOKA og Naalakkersuisut et fælles møde med det formål at få afklaret, hvordan den uvildige undersøgelse af folkeskolen skulle foregå. Vi blev under mødet enige om, at Naalakkersuisut skulle komme med et forslag til kommissorium til den uvildige undersøgelse omkring den 1. september, hvorefter vi skulle have en 14 dages frist til at komme med evt. ændringsforslag til kommissoriet. Desværre har vi endnu ikke set noget til kommissoriet endnu. Vi er blevet indkaldt til et møde med vores Naalakkersuisoq den 14. oktober om emnet.

Vi har erkendt, at den grønlandske folkeskolens resultater ikke er gode nok, når vi ser på afgangsprøveresultaterne og på trintestene. Vi har en stærk formodning om, at det i høj grad skyldes, at vi har for mange børn med særlige behov i den grønlandske folkeskole, som folkeskolen har svært ved at iværksætte, de nødvendige tiltag for. Det er en opgave, som folkeskolen alene ikke kan løse med de eksisterende rammer og tilbud, folkeskolen har. Vi ved af erfaring, at elever, der har en hjemlig opbakning i deres skolegang og kommer udhvilede til skolen opnår de bedste resultater. Derfor kan vi kun komme med en kraftig opfordring til forældrene om, at elevernes skolegang er en fælles opgave både for skolen og hjemmet. Heldigvis har vi også mange forældre, der tager deres forældrerolle alvorligt i den henseende.

Jeg har i foråret været ude med, at ca. halvdelen af vores elever er børn med særlige behov. Dette har virket meget stærkt på pressen. Jeg har efterfølgende konkretiseret, hvordan disse elever med særlige behov vil kunne de-

fineres. Vi ved, at en stor del af vores elever har været seksuel krænkede, og har derfor behov for hjælp og støtte, vi ved at en stor del af vores elever er omsorgssvigtende og derfor kan have behov for hjælp og støtte. For disse to grupper, skal der iværksættes initiativer, sådan at de kan komme igennem deres barndom og skolegang som hele mennesker, og få en langt bedre udbytte af den undervisning, som folkeskolen giver i dag. Disse to grupper fylder meget i folkeskolens dagligdag, som man bliver nød til at forholde sig til. Man har i andre lande erfaring for, at ca. 5-7 % af eleverne er ordblinde, omsat til grønlandske forhold vil denne elevgruppe udgøre ca. 400-560 elever, 4-7 % har enten ADHD eller autisme omsat i tal vil disse være på 320-560 elever. Denne elevgruppe vil derfor være på ca. 720-1120 elever. Udover disse elevgrupper har vi også andre elever, der har medfødte eller påførte lidelser, som også kræver særlig indsats. Vi bliver nød til at tage disse forhold op, for at kunne give de rette undervisningstilbud, således at flest muligt får en skolegang i den grønlandske folkeskole, som de i sidste ende vil kunne bruge i deres valg af uddannelse og erhverv.

Vi skal heller ikke undlade at bemærke, at vi stadig har en lærermangel, som er mærkbar i visse byer og i særlig grad i yderområder. Vores tidligere undersøgelser har desuden påvist, at ca. kun 1/3 af undervisningen i den grønlandske folkeskole gennemføres af lærere med linjefag i faget.

Der er derfor behov for, at der gennemføres en uvildig evaluering af forholdene i folkeskolen.

Sivso Dorph

Koncepter for fjernundervisning

Elna Egede, journalist

Fjernundervisning og IKT er ikke et teknisk – men et pædagogisk projekt, understreger, ph.d.-stipendiat i Ilmmarfik.

Nu har skolens administratorer forsøgt at indføre fjernundervisning i 15 år – uden synlige effekter.

Det har cand.mag. i pædagogik Jan Øgaard som lærer i Ilmmarfissuaq erfaret, gennem sin undervisning og i starten på et ph.d.-projekt, der skal munde ud i færdige koncepter for fjernundervisning.

- Jeg er ikke nogen teknisk nørd. Langt fra. Jeg har forståelse på pædagogik og undervisning, siger Jan Øgaard - en sen eftermiddag ved sit kontor i det gamle sygehus i Nuuk.

Pædagogik

Han mener, at lærernes usikkerhed ligger i det tekniske og det med at miste styringen i undervisningen, når en elev bare kan slukke for undervisningen, hvis den bliver for kedelig.

- Det kommer til at dreje sig om, at finde ud af hvordan man håndterer denne her situation, når læreren ikke står ved siden af og styrer situationen. Hvad så, hvis eleven slukker for undervisningen. Det er nok her, at lærernes usikkerhed ligger, siger han.

Jan Øgaard mener, at der er mange gode muligheder i fjernundervisningen også med det internet, der er i dag.

- Jeg skal udarbejde koncepter, der passer til folkeskoleforordningen fra 2002. Jeg tror ikke, at lærerne har tid og ressourcer til at udvikle hver sit koncept for fjernundervisningen. Det er det, jeg skal forsøge gennem mit projekt.

- Det skal være meget tydeligt begrundet, hvilken rolle lærerne har, hvilke materialer, der er, og ikke mindst hvordan lærerne skal forholde sig. Der vil gå lang tid, hvis man lader lærerne selv udvikle det. Der skal være en klar besked fra kommunerne på alle planer. De står for driften af skolerne, siger han.

Der går dog et par år, før der kan foreligge et eller flere pædagogiske koncepter.

Alimasissumik atuartitsinerup ilusissaa

Elna Egede, journalist

Alimasissumik atuartitsineq IKT-lu teknikkikkut suliniutaannaangillat, atuartitsinermili atugassatut suliniutaapput, Ilmmarfimmi ph.d.-nngorniartoq taama naqissusiivoq.

Atuarfiup aqutsisuisa alimasissumik atuartitsinerup atutilersinneqarnissaa ukiuni 15-imi sulissutigaa, kingunerili suli takussutissaqangillat.

Pædagogikimi cand.mag.-itut qaffasissusilimmik ilinniarsimasup Jan Øgaardip Ilmmarfissuarmi ilinniartitsisunermini tamanna paasivaa. Mannalu ph.d.-liornermini alimasissumik atuartitsinermi ilusissanik periusissanillu suliaqartussanngorpoq.

- Teknikkip tungaatigut pikkorinnerpaanngilanga. Taamaangilluinnarpoq. Ilinniartitsineq pædagogikilul ilisimasaqarfigaakka, Jan Øgaard Nuummi napparsimavitoqqami allaffigisamini ualigaa taama oqarpoq.

Ilinniartitseriaasissaq

Taanna isumaqarpoq ilinniartitsisut teknikkikkut nalornisuteqartatut, taamaalilluni aamma ersissutigineqalartarluni atuartitsineq pikkunaappallaalerpat atuartup unitsiin-

narsinnaagaa, tassa atortorissaarut qamillugu.

- Taama pisoqassagaluarpas qanoq iliortoqarnissaa misissussavara. Tassami ilinniartitsisut timitalimmik najuuttussaangilaq. Taavami atuartup pikkunaalliulerluni atuartitsineq sussakkiinnarpagu? Tassa tamanna ersissutigineqartarunarpog, Jan Øgaard oqarpoq.

Taanna isumaqarpoq alimasissumik atuartitsinermi internetillu silarsuaani ullumikkut periarfissarpasuaqartoq.

- Meeqqat atuarfianni peqqussutinut 2002-meersunut naleqquttumik periusissanik suliaqassaanga. Alimasissumik atuartitsinermut iliusissanik suliaqarnissamut ilinniartitsisut piffissaqarunangillat. Uangalu tamanna iluarsissutissaqartinniarlugu suliniutinni anguniassavara.

- Ilinniartitsisut qanoq inissisimanissaat, atortussat suunissaat, minnerunngitsumik ilinniartitsisut qanoq pisusilersornissaat erseqqarissumik tunngavilersorneqasapput. Ilinniartitsisut taassuminnga suliaqarnissagaanni siviloorujussuussaaq. Kommuneniit, atuarfiit ingerlaneqarnerannik isumaginnittunik aamma erseqqarissumik piumasaqartoqartariaqarpoq, Jan Øgaard oqarpoq.

Ilinniartitseriaasissap ilusissaata ukiut arlallit qaangiupata piareernissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Mange kokke fordærver fjernundervisningen

Elna Egede, journalist

I 15 år har forskellig kommunale og centrale administratorer forsøgt at indføre fjernundervisning i folkeskolen. Det er ikke lykkedes, bortset fra fjernundervisning til to børn i Kapisillit.

I 15 år har forskellig kommunale og centrale administratorer forsøgt at indføre fjernundervisning i folkeskolen. Det er ikke lykkedes, bortset fra fjernundervisning til to børn i Kapisillit.

Der er ikke noget at sige til, at lærerne blot trækker på skuldrene op og sukker, når politikere og selvstyret tager fjernundervisningen op.

Det er faktisk på dagsordenen løbende, og fjernundervisningen er en populær bestanddel, når partier indgår koalitionsaftaler. På det grundlag er der formentlig bevilget - i hvert fald et tredifrede millionbeløb i finanslovene gennem 15 år til elektronisk udstyr, konsulentbistand, kurser, konferencer og ikke mindst i forbindelse med renoveringen af skoler.

Hvorfor strander så de fine planer og hensigtsklæringer. Det hænger nok sammen med, at der er to instanser, der i samme takt skal ville fjernundervisningen.

Kostbart udstyr

Selvstyret er mest ivrig. Hver gang en skole bliver renoveret opstiller selvstyret rammer for fjernundervisning. Bygninger bliver tilpasset, der bliver trukket kabler og indkøbt elektronisk udstyr som smartboards, computere og meget andet.

Det er i hvertfald, hvad tre bygder i Upernavik, der er gjort klar til at indføre fjernundervisning, har oplevet. Fælles for de tre bygder er, at der stort set ikke er uddannede lærere ansat. De fleste lærere er timelærere.

Selvstyret har gennem Inerisaavik givet kurser til 20 lærere i Qaasuitsup Kommunia. Men da projektet er stillet i bero, kan de ikke bruge

deres nye viden. Det kræver nemlig, at kommunen sørger for den indvendige infrastruktur.

Kommuneqarfik Sermersooq har brugt en halv million kroner på at tilslutte en byskole og en bygdeskole, for at give fjernundervisning til to børn.

Glemt

Qaasuitsup Kommunia har op imod 25 bygdeskoler og 8 byskoler.

Kommunen har allerede udsat opstarten af de tre bygder i et par år. Og nu rinder året snart ud – og stadig kan de tre skoler ikke bruge det dyrt indkøbte udstyr.

Direktør for kultur og skole, Hans Eriksen, Qaasuitsup Kommunia siger, at fjernundervisningen er endt på bunden af prioriteringslisten.

- Det er ikke sandsynligt, at vi kan starte undervisningen i år, sagde Hans Eriksen i slutningen af september, efter samtaler med Inerisaavik.

Tilbage står der tre skoler med smartboards, elektronisk udstyr og en snart glemt og forældet viden om udstyret. Når Qaasuitsup Kommunia engang får råd, må de igen på kursus i at bruge dem.

Det er ikke sikkert, at der vil være penge til det. Inerisaavik kan nemlig ikke bare stable et nyt kursus på benene. Kurserne er nemlig blevet overtaget af Instituttet for Læring på Ilmimarfik.

Mens timelærerne venter har landspolitikerne igen fokus på fjernundervisningen.

Alimmasissumik ilinniartitsineq pivirusunngunngisaannartoq

Elna Egede, journalist

Atuarfeqarfiup alimmasissumik ilinniartitsinermik atuilernissaa, atuarfeqarfiup akisussaasuisa kommuniniittut inatsisiliortullu ukiut 15-it pilersinniarsaraat. Tamanna iluatsissimanngilaq, Kapisilinni meeqqat marluk atuartitaanerat eqqaassanngikkaanni.

Taamaattumik tupinnanngilaq ilinniartitsisut anersaarulunnerat tusarsaasarmat, polikerit namminersorlutillu oqartussat alimasissumik ilinniartitsineq eqqartulerangassuk.

Tamanna akulikitsumik oqallisigineqartarpoq, aammalu partiit naalakkersueqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqaraangata ilanngunneqartarluni. Tamannarpiaq immaqa tunngavigalugu – ukiut 15-it sinnerlugit aningaasaliissutit pinngitsooratik millionilikkaajussapput pingasunik kisitsisillit, atortorissarutitut, siunnersortitut, pikkorissaanernut, ataatsimeersuarnernut minnerunngitsumillu atuarfeqarfiit nutarterneqartilugit elektronikimut aqutissanut atortussanullu atugassanik.

Sunaana tunngavigalugu pilersaarutit kusarartut anguniagassatullu aalajangiussat pivirusunngorneq ajortut. Tunngaviugunarpoq alimasissumik atuartsinerup pivirusunngornissanut pisorta qarfiit marluk allorissaaqatigiillutik aningaasaliisariaqarmata.

Atortut akisuut

Namminersorlutik Oqartussat piumasorujussu-uvoq. Atuarfeqarfiit nutarterneqarpata, atortorissarutit aqputinillu ikkussuisarpoq. Initaat piukkunnarsaaffigineqartarput, kabelit ikkusorneqarlutik, atortorissarutit pisiarineqartarput, soorlu smartboardsit, computerit allarpasuillu.

Upernaviup nunaqarfiit pingasut piariivillugit atortulersorneqarsimapput. Taakkulu pingasut atuartitseriaaseq taanna pisariaqartippaat, ilinniartitsisut ilinniarsimasut amigaataammata.

Namminersorlutik Oqartussat Inerisaavik aqputigalugu Qaasuitsup Kommuniani atuartsisunik ilinniartitsisunik 20-inik pikkorissaasimavoq. Pikkorissarsimasulli ilikkakkatik atorsin-

naanngilaat, kommunit akissaarummata.

Kommuneqarfik Sermersooq millionip affaanik atuereerpoq, atuarfiit marluk attavilernerannut, atuartut marluk atuartikkumallugit. Tamatuma saniatigut allanik atortulersorneqarneq, ilinniartitsisut atuartsisullu akissarsiaat saniatigut aningaasanik naleqarluarput.

Puigornerit

Qaasuitsup Kommunian nunaqarfeqarpoq 25-inik illoqarfinnilu qulinik atuarfeqarluni.

Nunaqarfinni pingasuni ikkussuinissaq ukiut marlussuit kinguareerpoq. Ukiorlu una naale-reerluni – atortorissarutit pisiat sulit atul-erneqanngitsut.

Qaasuitsup Kommuniani kulturimut atuarfeqarnermullu pisortaq Hans Eriksen oqarpoq, alimasissumit atuartsisineq tulleriiaarinermi kingullinngorsimasoq.

- Ukioq manna alimmasissumik atuartsisineq aallartinneqassasoq pivirusorsiuunngilaq, Hans Eriksen oqarpoq, Inerisaavik oqaloqatigereerlugu september naalernerani attaveqarfigalugu.

Atuarfiit pingasut attaveqanngitsunik smartboardsinik allanillu atortorissaruteqarput, atortorissarutit pisoqalilersut pillugit sulisut ilikkagaat katagalereerput. Qaasuitsup Kommunian ikkussuinissamut akissaqalerpat, taamanikkussami pikkorissaaqattariaqassapput,

Tamannalu aningaasaqassanersooq ilisi-maneqanngilaq. Siornatigut Inerisaavik pikkorissaasarpoq, tamannali Ilimmarfimmi ilinniartitaanermut immikkoortortamit tiguneqarsimavoq.

Atuartsisut utaqqineranni alimasissumik atuartsisineq kingumut politikerit sammeqqilerpaat.

Venter på fjernundervisning

Elna Egede, journalist

Timelærer Susanne K. Eliassen glæder sig til fjernundervisningen bliver indført i skolen i Innaarsuit

- Vi har smartboards, som bare fylder op. Vi kan ikke bruge dem til noget. Jeg glæder mig sådan til, at vi kan komme i gang med at bruge dem, inden jeg har glemt, hvordan de skal bruges, siger timelærer Susanne K. Eliassen.

Hun underviser på skolen i Innaarsuit ved Upernavik. Der er 24 børn i alderen fra 1. Klasse til 4.klasse. De er tre timelærere og en nyansat lærer med uddannelse.

Susanne K. Eliassen, der har været på kursus i fjernundervisning og i brugen af den nye elektronik, er glad for at bruge den.

Hun har nemlig også lært at bruge computerne i forbindelse med den nye elektronik.

- Vi er så heldige, at vi også kan undervise eleverne i at bruge computerne. Vi har nemlig et helt computerrum med 8 computere. Her får eleverne indføring i, hvordan de skal søge oplysninger på nettet. Det giver liv i vores undervisning, siger hun.

Smartboards

Men når talen falder på fjernundervisning, ærgrer hun sig.

- Nu var vi jo på kursus i at bruge udstyret. Der er i hvert fald gået et år. Det er sådan lidt ærgerligt at gå rundt og kigge på udstyr, der ikke er tilsluttet. De fleste af os er jo ikke uddannede, og derfor kunne det være en hjælp, hvis eleverne fik mulighed for at blive undervist i de fag, der falder os svært, siger hun.

Men hun er dog meget positiv overfor, at hun til tider kan hente undervisningsmateriale på umiaq.net.

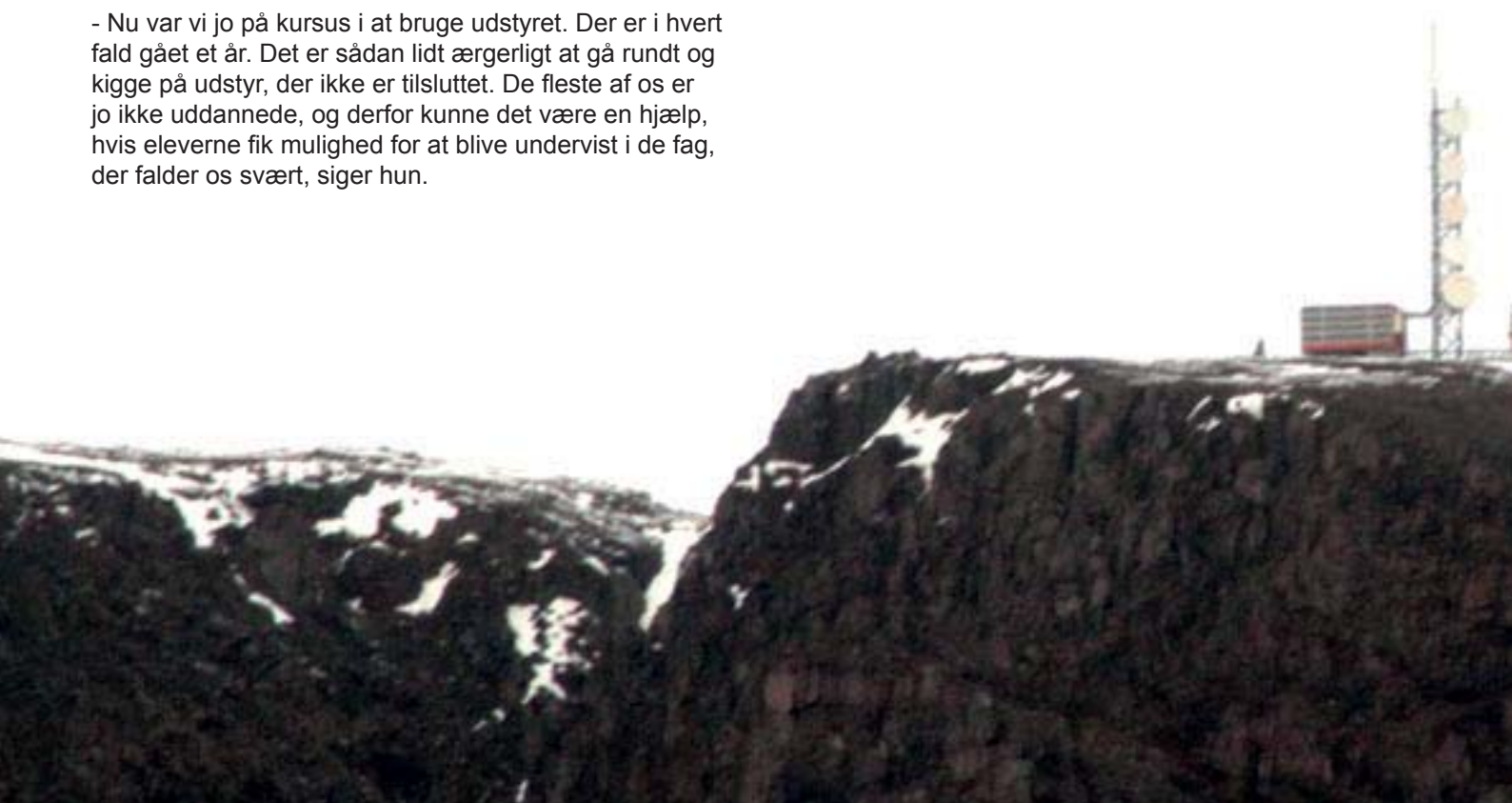
- Gennem den, kan vi hente vellykkede undervisningskoncepter og konferere med kolleger i bygder i nærheden af os. Det er et fremskridt, når det fungerer, siger hun.

Teknisk uheld

Timelæreren siger, at det er lidt ensomt at arbejde i en bygdeskole, når det tekniske går ned.

- For eksempel, hvis vi ikke kan komme på nettet. Eller hvis printeren bryder ned. Eller computeren fryser. Tele. gl er god til at fjernstyre os for at rette op på fejl, der er begået i brugen af computeren. Men til tider bliver vi sat i en umulig situation. For eksempel har printeren ikke fungeret i meget lang tid. Det betyder, at vi ikke kan få udskrevet de fine koncepter på undervisning.

- Vi kan jo ikke sådan tilkalde nogen, der har forstand på det. Til tider har vi også problemer med nettet. Hvis Tele ikke kan fjernstyre os til at åbne det igen, bruger vi en masse tid på at finde ud af det, siger hun.

Alimasissumik ilinniartitsineq utaqqinerani

Elna Egede, journalist

Innaarsunni atuarfimmuk alimasissumik atuartsinerup eqqunneqarnissanut, atuartsisoq Susanne K. Eliassen qilanaarpoq.

- Smartboardseqarpugut, maani ikkussorneqarsimasunik attaveqanngitsunilli. Atorsinnaangilagut. Ila atulernissaanut qilanaaqaanga, ilami ilinniakkama pui-gunnginneranni pisariaqarpoq, atuartsisoq Susanne K. Eliassen oqarpoq.

Upernaviup pigisaani Innaarsunni atuarfimmi atuartsisuuvoq. Atuarfik 24-inik atuatoqarpoq 1.klassimiit 4.klassimut agguarsimasunik, pingasunik atuartsisoqarpoq, ilinniartitsisorlu qanittukkut atorfinippoq.

Alimasissumik atuartsinermi pikkorissarsimasami, Susanne K. Eliassenip atulernissaat piareersimaffigaa, allanik elektronikkimut tunngasut ilikkakkani atorluartaramigit.

Computerit atuartsinermi atorsinnaanerit ilikkarpaa, nuannaarutigalugulu.

- Atuartut computerimik atuartsittarpagut. Tassami arfineq pingasunik attavilinnik computereqarpugut. Taakku iluaqutsiullugit atuartut ilaatigut paasissutissanik ujarl-
ernermik ilinniartut. Tamannalu atuartsinerput qali-
paateqartinnererpaa, oqarpoq.

Smartboards

Alimasissumik atuartsineq eqqaaneqaraangat ugguartarpoq.

- Atortut atornissaanut pikkorissarpugut. Tamanna siorna pivoq. Ila atortorissaarussuit attaveqanngitsut isiginnaarlugit uggoraqaq. Atuartsisusugut pingasut ilinniarsimanngilagut, taamaattumik iluaqutaasinnaasut tamaasa iluatigalugit. Atuartuutivullu fagini ilinniarsi-

manngisatsinni alimasissumik atuartaanissaat kissa-
tiginaraluaqaq, oqarpoq.

Susanne K. Eliassenip iluarivaa, atuartsissutinin eri-
ikkanik pitsaasunik Umiaq.net-mi aallersinnaagami.

- Atuartsissutit allat iluatsittumik atorsimasaat aasin-
naavagut, nunaqarfinnilu suleqatigut assitalerlugit
oqaloqatigisinnaallugit. Tamanna siuariarneruvoq,
atortugut ajoquteqanngikkaangatali nukillaarnartarpoq,
oqarpoq

Ajutoornerit

Nunaqarfinni atuarfimmi sulinermi saaffissaaleqi-
nartartoq, atuartsisup nassuerutigaa, ingammik atortut
ajutooraangata.

- Internetimut pulasinnaanngikkaagatta. Imaluunniit
printerit allassinnaajunnaarpat. Imaluunniit computeri
nikikkumajunnaarpat. Tele.gl.-ip internetimut atatillugu
toortaanissatsinnik ilitsersuuttaarpaatigut. Ilaannili ikior-
tissaaruttarpagut. Soorlu printerit allassinnaajunnaaraan-
gat. Sivirusumik taamaappoq. Taamaalluni atuartsinis-
satsinnut najoqqutassat allatsissinnaajunnaartarpagut.

- Elektroniki iluarsaasussamik imaasiinnarluta
qaaqquisinnaanngilagut. Internetimut attaveqarneq
ajortippat, Telellu ikiorsinnaanngippatigut, taava
kukkuneq ujarlugu piffissarujussuaq atortarparput,
oqarpoq.

Kapisillit har fjernundervisning

Elna Egede, journalist

2-3 børn har haft stor nytte af fjernundervisningen fra Atuarfik Samuel Kleinschmidt til den lille skole i Kapisillit. Det har kostet en halv million kroner, alene at forbinde de to skoler via internettet

Kommuneqarfik Sermrsooq har siden skoleåret 2010/11 haft fjernundervisning til 2-3 elever i Kapisillit.

Fjernundervisningen blev etableret i en erkendelse af, at det vil blive for kostbart at drive en skole med uddannede lærere.

Pædagogisk IT koordinator Svend Carl Olsen siger, at opstillingen af det tekniske udstyr i ASK og skolen i Kapisillit kostede en halv million kroner.

- Det var dyrt, men nu er vi i gang med at tilslutte Qeqertarsuatsiaat og senere Arsuk til ASK. Det vil koste godt 200.000-300.000 kroner, fordi ASK jo er tilsluttet, siger han

Der er selvfølgelig andre driftsudgifter.

- Vi har en timelærer, der også underviser, foruden fjernunderviserne, nogle uddannede lærere i ASK, der også har nogle skema-timer, siger han.

Østkysten

Den pædagogiske IT koordinator understreger, at det fungerer rigtig godt for de to elever, der i år er på 3. og 5. klassetrin.

- Der er nogle sideeffekter, som vi ikke har været opmærksomme på. Børnene får

nemlig tilført en elektronisk dannelse. De er bedre til at forholde sig til den nye teknologi i forhold til andre elever i byen og byggerne. Det glæder vi os over siger han.

Børnene veksler mellem læreren på tv og opgaveløsninger på computer. Timelæreren er ikke kun oppasser for børnene, vedkommende underviser også i nogle fag i løbet af en skoledag. Men når de bliver fjernundervist, har de direkte kontakt med læreren på ASK.

- De ser en lærer stå ved en tavle og undervise dem. Der er selvfølgelig en timelærer til stede, for at holde dem til ilden. Ud over det løser de nogle opgaver, alt efter hvilket fag de bliver undervist i, siger han.

Kommunen har så gode erfaringer med undervisningen, at man er ved at undersøge muligheder for fjernundervisning på østkysten.

Kommuneqarfik Sermersooq er ved at undersøge om byggerne i Tasilaq kan tilsluttes til byskolen i Ammassalik.

- Det er godt som supplement i undervisningen i de bygder, hvor der er mangel på uddannede lærere, siger Svend Carl Olsen.

Kapisillit alimasissumik atuarfiuvoq

Elna Egede, journalist

*Meeqqat 2-3 Kapisilinni atuarfeeqqami atuartut alimasisatu-
arneq iluaqutigeqaat. Illoqarfimmi nunaqarfimmilu atuarfiit
marluk akornanni attavilerneq millionip affaanik akeqarpoq*

2010/11-imili Kapisilinni meeqqat marluk-
pingasut alimasissumik atuartinneqarput,
Kommuneqarfiup Sermersuup isumag-
isaanik.

Ilinniartitsisut ilinniarsimasut Kapisilinnu-
kartillugit meeqqanik marlunnik atuartitsi-
nissaat akisuallaassaqqimmat kommuni
taamaaliorpoq.

Pædagogisk IT koordinator Svend Carl
Olsen oqarpoq, Nuummi ASK-ip Kapi-
silinnilu atuarfiup attavilerneq millionip
affaanik akeqartoq.

- Periuseq taannarpiaq ajunngitsumik
misilittagaqarfīgigatsigu Qeqertarsuat-
siaani Arsummilu atulerniarparput. ASK-i
attavilereeratsigu, taava aningaasat
atugassagut ikinnerussapput, attaviler-
neq 200.000 kroniniit 300.000 kroninut
akornanni akeqassammat, oqarpoq.

Ingerlatsinermut atortunullu allanut
atukkat naatsorsuinermi tassani il-
aanngillat.

- Kapisilinni atuarfeeraq atuartitsiso-
qarpoq. Aamma ASK-imi ilinniartitsisut
skemaminnut ilanngullugu alimasis-
sumik atuartitsisarput. Taakkuli qanoq
akeqarnersut ilisimaqqissaanngilarput,
oqarpoq.

Tunu

Svend Carl Olsen oqarpoq, Kapisilinni
atuartut 3.klassimi 5.klassemilu atuartut
ingerlalluartut.

- Siumut naatsorsuutigisimanngisatsin-
nik aamma iluaquteqarpoq. Meeqqat

elektronikkimut atatillugu ilikkagarpas-
suaqarput, tamakkuninnga atuineramik
qaammaasaqarnerulerlutik immikkoorti-
terisinnaallutillu. Teknologi nutaaq pillugu
meeqqanut allanut sanilliullugit inerisi-
manerusumik pissuseqalerput. Taman-
nalu soorunami nuannaarutigaarput,
oqarpoq.

Meeqqat smartboardikkut atuartinneqar-
put, computerikkullu suliassaqartarlutik.
Atuartitsisoq meeqqanut nakkutilliigin-
narani aamma atuartitsisarpoq. Alima-
sissumik atuartinneqarnerminni ASKimi
ilinniartitsisoq toqqaannartumik at-
taveqarfīgisarpaat.

- Allattariarsorfiup saavani ilinniartitsoq
qeqartarpoq. Soorunami atuartitsisoq
najuuttarpoq, meeqqanik nakkutilliilluni.
Tamatumani saniatigut suliassinneqar-
tarput, computerimi suliassamminnik,
oqarpoq.

Kommunip misilittakkat taakku pitsaam-
mata, massakkorpiaq misissorneqarpoq,
tunumut qanoq siammartinneqarsinnaan-
ersoq.

Kommuneqarfiup Sermersuup misissor-
paa, nunaqarfiit atuarfii Tasiilap illoqarfia-
ta atuarfianut attavilerneqarsinnaanersut.

- Atuartitsinermi tapertarissallugu pitsaal-
luinnarpoq, ingammik nunaqarfinni ilin-
niartitsisunik amigaateqarfiusuni, Svend
Carl Olsen oqarpoq..

Flot flot ny skole og en enkelt gammel pc

Elna Egede, journalist

Sidste skoleår flyttede 35 elever og fem timelærere ind i en moderne skole i bygden Nuussuaq ved Upernavik. I dag kan de kun komme på nettet fra skolens kontor

- Vi kan skrive mails og læse mails på computeren på mit kontor. Jeg kan gå ind i Inerisaavik og genbruge vellykkede undervisningsforslag, læse forordninger og love på computeren. Det er vist nok den eneste computer, der har en netforbindelse på skolen.

Det fortæller skoleleder Anike Kristiansen fra skolen i Nuussuaq. Hun er skoleleder for fem timelærere, der har 35 elever fra 1.-8.klasse. Hun understreger, at et par forældre har valgt at sende deres børn i 8.klasse til Upernavik.

Foruden pc-en på skolens kontor er der fem gamle bærbare computere forskellige steder på skolen.

- Det er ikke sådan, at de er slidte. De er flotte at se på, men de er af ældre dato. De har ikke forbindelse til internettet, siger hun.

Mobiltelefoner

Hun siger, at hun sætter eleverne til at skrive stile på dem og derefter printe dem.

- Når vi for eksempel har håndarbejde sætter vi en cd-rom i den bærbare, så kan de, mens de sysler med deres arbejde, lytte til oplæsning.

Hun understreger, at eleverne ikke kommer på nettet, fordi computeren på hendes kontor er den eneste, der er på tilsluttet.

Langt de fleste børn har mobiltelefoner og har dem med i skole. De skal dog være slukkede i timen. Børnene har som andre børn på resten af kysten, taget den nye elektronik til sig.

- I frikvartererne kan vi se, at de er på nettet med deres mobiltelefoner. Andre igen har internet derhjemme. Det er ikke sådan, at når skolen ikke har internet, at de slet ikke har kendskab til det, siger hun.

Mentorer

Anike Kristiansen har været på kursus i fjernundervisning både i Nuuk og Ilulissat. Det har været en stor hjælp for hende, fordi hun nu kan komme på Inerisaaviks hjemmeside og hente vellykkede undervisningskoncepter på nettet.

- Det støtter mig i min undervisning. Jeg glæder mig også til, at vi kan få fjernundervisning i de fag, som vi ikke er så gode til at formidle for eksempel, fysik og matematik, siger hun.

Hun har også under dette kursusforløb fået uddannede mentorer i andre bygdeskoler i sit distrikt.

- Jeg ringer eller skriver sammen med et par kolleger for at få gode råd og udveksle ideer til et undervisningsforløb. Det er rart, siger hun.

Skolelederen og hendes kolleger holder også møder med både Upernavik og bygderne over nettet.

- Det gør vi engang imellem. Jeg tror, at det er dyrt. Men jeg har dog ikke undersøgt det, fordi det er noget, som skolen i Upernavik holder øje med, siger hun.

Anike Christensen siger, at hun ikke har indblik i omkostninger i forbindelse med netforbruget, fordi det bliver kørt centralt i Upernavik.

Timelærerne i Nuussuaq er alle udstyret med en bærbar computer, der er meget nyere end de bærbare, der er stillet til rådighed for eleverne.

Atuarfik nutaarsuaq kusantarik qarasaasiarlu nutaanngitsoq ataaseq

Elna Egede, journalist

Upernaviup eqqaani Nuussuarmi atuartut 35-t timelærerillu tallimat atuarfimmut nutaaliaasumut ukioq atuarfiusoq kingulleq iserterput. Atuarfiulli allaffianiit taamaallaat internetersinnaasarput.

- Mailit atuassagaangatsigit allassaguttaluunniit allaffinni qarasaasiamiit taamaaliortarpugut. Atuaritsissutissat, peqqussutit inatsisillu Inerisaaviup qupperneranut iserlunga atuartarpakka. Taannatuaagunarporlu qarasaasiaq internetimut attavilik.

Nuussuarmi atuarkiup aqutsisua Anike Kristiansen taama oqaluttuarpoq. Taanna timelærerinut tallimanut atuartunullu 1. klassemiit 8. klassemut atuartunut 35-nut aqutsisuuvoq. Oqaluttuaraalu angajoqqaat ilaasa meeqqatik 8. klassemiit Upernavimmi atuartinniarlugit aallartissimagaat.

Allaffimmi qarasaasiap saniatigut qarasaasiat angallattakkat tallimat atuarfimmiipput.

- Nungullarsimanngikkaluarput sulilu kusanarlutik, kisianni nutaajunngillat. Internetsimullu attaveqaratik, Anike Kristiansen oqarpoq.

Oqarasuaatit angallattakkat

Aqutsisup oqaluttuaraa atuartut allaaserisaqartittarlugit, allaaserisaallu anillatseqqusarlugit.

- Assersuutigalugu assassortillugit qarasaasianut taakkununga angallattakanut CD-rominik ikkussisinnaasarpugut, taamaalllutik suliaqarujoornerminni tusarnaagaqarsinnaasarput.

Taassuma naqissuserpaa atuartut internetimut isersinnaaneq ajortut, tassami qarasaasiaq allaffimminiittoq kisimi internetimut attaveqarmat.

Atuartut amerlanerpaat mobileqarput, atuarfimmut nassartakkaminnik. Taakkuli atuartitsinerup nalaani qaminngatinneqartarput. Atuartullu meeraqatitik sineriassuarmiittut assigalugit elektronik nutaaliaasoq ulluinnarsiutigilersimavaat.

- Anitsiarnerminni mobiliminniit internetertut takusinnaasarpagut. Ilaat angerlarsimaffiminni interneteqanngillat. Imaappoq atuarfik interneteqanngikkaluartorluunniit internet

ilisimaarilluarpaat, Anike Kristiansen oqarpoq.

Siunnersuisartut

Anike Kristiansen alimasissumiit atuartitsinermut tunngassuteqartut pillugit Nuummi Ilulissanilu pikkorissarsimavoq. Tamannalu assut iluaqutigaa, tassami Inerisaaviup nit-tartagaanut iserluni atuartitsissutissatsialaat aasinnaalerpai.

- Atuartitsininni siunnersortarpaannga. Qilanaaraaralu alimasissumiit atuartitsinerup aallartinnissaa, soorlu atuartitsissutigineq-artuni pikkoriffigivallaanngisatsinni, fysik-kimi matematikkimilu atorluarsinnaagatsigit, aqutsisoq oqaluttuarpoq.

Pikkorissarnermilu tassani aamma nunaqarfiata qanigisaaniittuneersunik siunnersuisartussanik pikkorissartoqarpoq.

- Oqaloqatigisarpakka allaqatigalugillu, atuartitsinermut tunngassuteqartunik siunnersoqatigiittarpugut ilisimasanillu paarlaasse-qatigiilluta. Assut iluarpoq, Anike Kristiansen oqarpoq.

Atuarfiup aqutsisua suleqataalu Upernavim-meersunik taassumalu nunaqarfianeersunit aamma internetikkut ataatsimeeqateqartarput.

- Ilaanneeriarluta ataatsimiittarpugut. Akis-unnguatsiarpoq, kisianni uanga misissorniku-unngilara, Upernavimmi atuarkiup tamanna nakkutigisarimmagu, Anike Kristiansen oqarpoq.

Taassuma ilanngullugu oqaatigaa internetimut aningaasartuutit ilisimasaqarfiginagit, Upernavimmiimmi tamakku isumagineqartarmata.

Upernavimmi timelærerit tamarmik qarasaasianik angallattakkanik atortorissaaruteqartinneqarput, taakkulu qarasaasianit atuartunit atorineqartunit nutaaliaanerujussuupput.

Inerisaavik forsøger at igangsætte fjernundervisning

Elna Egede, journalist

IT projektleder Ole Thorleifsen har i det sidste år forsøgt at igangsætte fjernundervisning. Det er dog et forhindringsløb

Allerede i 2012 har Inerisaavik forsøgt at indføre forsøg med fjernundervisning i Qaasuitsup Kommunia. Men i juni meddelte kommunen, at man først vil tage stilling til udgifterne i forbindelse med budgettet for 2013.

Der er flere bygder, hvor der ikke er uddannede lærere - blandt andet i flere af Upernaviks bygder. Det er her, at Inerisaavik har planlagt at indføre fjernundervisning/e-learning. Pilotprojektet er sat i gang i august.

Det vil sige, at det er meget nyt og har fødselsvanskeligheder. Der er for eksempel en skole, der har smartboards og er udstyret med alskens elektronisk isenkram, som skolen ikke bruger, fordi skolen ikke er tilsluttet nettet. Kommunen har ikke afsat penge til det. Det er på trods af, at der fra centralt hold er investeret mange penge i at stille rammerne til rådighed.

Der er stort set kun en bygd, der er kommet godt fra start, mens de andre halter efter. Projektlederen siger, at det er svært at få det sat i gang, når der ikke er afsat penge til at sætte det elektroniske grej igang.

- Kommunerne tager sig af driften på skolerne, og selvstyret tager sig af de store linjer, som at stille rammer til rådighed, for eksempel ombygge en skole og forny inventaret og tilbyde kursusforløb. Men det er kommunen, der skal sætte strøm til det, siger han.

Flere på vej

Andre projekter er dog sat i gang i resten af kommunerne. Det har dog et længere tidsperspektiv, fordi de er sat til at komme i gang senere end Upernavik.

Der er gennemført forberedende kurser for timelærere i Itilleq og Sarfannguit. Der er planer frem til 2015. Kommune Kujalleq er også parat. Det er projekteret til først at starte i år.

Kommuneqarfik Sermersooq er en ressourceinstans for Inerisaavik, fordi kommunen er i gang med fjernundervisning i Kapisillit. Der er også tæt samarbejde mellem Inerisaavik og kommunen i forbindelse med kommunens erfaring med bygdeskolerne udvikling gennem ordningen med rejsende lærere.

IKT – et supplement

Ole Thorleifsen understreger til slut, at betegnelsen fjernundervisning er et forældet udtryk. Men at det er brug af informations- og kommunikationsteknologien i undervisningen, der sættes på.

- Det skal ikke erstatte lærere, men være et supplement for de bygder, som ikke har uddannede lærere. For eksempel kan du også bruge det i fag, hvor du mangler specialiserede undervisere. Det er heller ikke udelukkende rettet mod eleverne, men skam også mod lærere, som kan bruge andres vellykkede koncepter. Eller de kan søge råd fra mere specialiserede lærere, og bruge det som vidensudveksling, siger han.

Men foreløbig er det svært at få enderne til at nå sammen, fordi det første projekt i Qaasuitsup kommunia er forsinket, og er fyldt med forhindringer.

Alimasissumik atuartitsineq Inerisaaviup inerisarniarsaraa

Elna Egede, journalist

*IT-mut tunngassuteqartuni
suliniutitut aqutsisup Ole Thor-
leifsenip alimasissumik atuar-
titsineq ukiuni kingullerni siuar-
sarniarsaraa, aporfeqarporli.*

Alimasissumik atuartitsinerup Qaasuitsup kommuneani misiliutaanissaa Inerisaaviup 2012-mili aallartikkaluarpaa. Taamaattorli kommunemiit juniuinnartoq nalunaarutiginerpoq aningaasartuutissat 2013-moortut suliarineqalerpata aatsaat isummertoqarumaartoq.

Nunaqarfiit arlallit, soorlu Upernaviup nunaqarfiisa ilaat ilinniarsimasunik ilinniartitsisoqanngillat. Taakkunanilu alimasissumik atuartitsisoqartarnissaa Inerisaaviup pilersaarutigaa. Suliniullu aatsaat aggustimi aallartinneqarpoq.

Taamaattumik nutaajulluinnarpoq aallartisarneralu aporfeqarluni. Soorlu atuariit ilaat nutaaliaasunik atortorissaaruteqaraluartoq internetimut attaveqanngilaq, matumani kommunep aningaasartuutissanut ilanngusisimannginnera peqqutaalluni. Naallu sinaakkutissat tamaasa pigineqalernissaat anguniarlugu aningaasaliisoqarsimagaluartoq, internetimut aningaasartuutissanik illuurtitsisoqarsimanngilaq.

Nunaqarfik ataasituaq kisimi iluatsittutut naliliiffigineqarsinnaavoq, sinneri ajalusoqqasut. Suliniutitut aqutsisup oqaatigaa aallartisarneq aporfeqartartoq, atortorissaarutit atornissaanut aningaasaqaliisoqartannginnera peqqutaalluni.

- Kommunit ingerlatsineq aningaasalersorpaat, atortorissaarutilli anginerusut namminersorlutik oqartussanit isumagineqartarput, soorlu atuariup pisatai pikkorissartitsinerillu. Kommunelli suut tamarmik ingerlalluarnissaat isumagisassaraat, Ole Thorleifsen oqarpoq.

Allat aamma aallartisarneqarput

Suliniutilli allat kommuneni allani aamma aallartisarneqarput. Taakkuli sivisunerusumik ingerlanneqassapput, tassa Upernavimmiit kingulliussallutik.

Itillimi Sarfannguanilu timelærerinut aallarniutaasunik pikkorissartitsisoqarnikuuvoq, 2015-inillu tungaanut pilersaaruteqartoqarluni. Kommune Kujalleq aamma piareeqqavoq, ukioq mannalul suliniummik aallartitsiluni.

Kommuneqarfik Sermersooq Inerisaavimmut iluaqutaavoq, alimasissumimmi atuartitsineq Kapisilinni aallartinneqareernikuuvoq. Ilinniartitsisullu angalasartut tungaatigut misilittakkat pillugit kommune Inerisaavillu suleqatigiilluarpur.

IKT - ilapertuut

Alimasissumik atuartitsinermik oqartarnerup qanganisarpaluppallaalersimanera Ole Thorleifsenip naggataatigut naqissuserpaa. Attaveqariaatsimili teknologimik nutaaliaasumik atorluaanerinnaarpoq.

- Nunaqarfinni ilinniarsimasunik ilinniartitsisoqanngitsuni alimasissumik atuartitsineq taarsutissaanngilaq. Atuartitsissutini imikkkuullarissuni ilinniartitsissusaaleqinermi atorneqarsinnaavoq. Atuartut kisimik uani pineqanngillat, aammali ilinniartitsisut ilinniartitsisoqatimit allat misilittagaat tassuuna atorluarsinnaavaat. Soorlu aamma ilisimasanik avitseqatigiiffittut atorneqarsinnaasoq, suliniummi aqutsisoq oqarpoq.

Suliniulli maannamut iluatsippallaarsimanngilaq, Qaasuitsummi kommuneani suliniut siullerpaaq aallartinneqartoq kinguaattooqqavoq arlalinnillu aporfeqarluni.

Mobiler – er en gave til underviserne

Elna Egede, journalist

Informations-og kommunikationsteknologien indgår som en central del i undervisningen på Niuernermik Ilinniartfik

Mens folkeskolen roder rundt i elektronikken og fokuserer på begrænsninger i internettet, har Niuernermik Ilinniartfik lært at tænke ud af boksen, og bruger blandt andet elevernes yndlingsmedie – mobilen. Eleverne afleverer udførte opgaver på mobilen, som SMS. De skriver engelske stile og laver optagelser i forbindelse med opgaver og afleverer hele små film. Faglærer Per Thomsen har sammen med andre uddannelser herhjemme været med i flere EU støttede projekter, der har skabt udvikling og forsøg med IT i undervisningen. Uddannelserne har nemlig en del erfaringer med den nye informations- og kommunikationsteknolog, som flere forskellige instanser i folkeskolen har forsøgt at indføre. Hvor langt Niuernermik Ilinniartfik er kommet i sin udvikling af IT-baseret undervisning kan ses i en ultimativ marketingspodcast, der er på forsiden af Niuernermik Ilinniartfiks hjemmeside, Ninuuk.gl. Det er en professionel optaget podcast, der er udført af en studerende på en mobil. Prøv selv og slå op og se den.

SMS

Mobilen bruges i faglærer Per Thomsens undervisning som en central del af undervisningen.

- Alle elever har jo mobiler. Og de er jo dybt optaget af dem. En dag tænkte jeg, hvorfor ikke bruge den i undervisningen. I forbindelse med aflevering af opgaver i faget engelsk, var der 3-4 elever, der aldrig afleverede, fordi de påstod, at de ikke kunne. En dag sagde jeg til eleverne, at de skulle aflever deres stil som SMS. Og de afleverede alle sammen til tiden – også de, der påstod, de ikke kunne finde ud af det. Eleverne bruger også mobilen i forbindelse med marketingsundersøgelser og andre opgaver, hvor det for eksempel kræver interviews af brugere eller borgere, fortæller Per Thomsen.

Han understreger, at han ikke er ekspert på mobilen, men tit må spørge eleverne, hvordan man kan bruge mobilen i flere situationer. Eleverne er jo fortrolige med den og bruger de muligheder, der åbner sig.

- Det handler om at slippe taget, og erkende overfor eleverne, at de er langt foran ens egen teknologiske udvikling, fordi de er født ind i det. Når man gør det, blomstrer eleverne op og bliver mere sikre, fordi de også kan lære fra sig. De får en ny tilgang til deres uddannelse – de får medbestemmelse. Det giver initiativ, siger han.

Podcast

Per Thomsen bruger også podcasts i sin undervisning som supplement.

- Jeg har en bog her om økonomi, som er en tyk bog, som indgår i de studerendes eksamen. Jeg fandt dog ud af, at mange ikke læste den. De havde et håb om, at nå det inden eksamen, men de nåede det ikke. Jeg kan huske det fra min egen studietid. Jeg har så lavet nogle podcasts som en form for fjernundervisning – på

youtube - som de studerende har adgang til. De bliver brugt meget i forbindelse med eksamenslæsning, kan jeg se. Selvfølgelig har det taget lang tid at lave dem. Men jeg har haft det utroligt sjovt med at gøre det, siger Per Thomsen.

Han understreger, at flere uddannelser har haft succes med fjernstudier, som også er en form for fjernundervisning. Det gælder for eksempel den decentrale læreruddannelse, hvor det har fungeret i flere år.

Efteruddannelse

Flere uddannelser er også begyndt at bruge nettet i forbindelse med for eksempel mundtlig eksamen.

- Det sker gennem et videomøde mellem eksaminator og censor i Nuuk og en studerende på kysten. Det er enkelt og billigt. Du sparer den studerendes rejse, hotelophold og tid. Vi er startet på det, fordi vi havde en gravid studerende, der ikke kunne rejse, fordi hun var i niende måned. Nu bruger vi det også i andre situationer, siger han.

Det har også vist, sig at elektronikken er god i forbindelse med studierådgivningen. Vi kender alle sammen til, hvor svært det kan være at krænge sit inderste ud foran en lærer eller skoleinspektøren. Eleverne er bedre til at formulere de personlige barrierer i uddannelsen på en sms eller i en mail. Når der først er hul igennem, er det altså nemmere at rådgive de studerende, har flere uddannelser erfaringer med. Per Thomsen siger, at selv om alt det her tilsyneladende lyder enkelt, kræver brugen og udviklingen af de elektroniske hjælpemidler, at lærerne bliver klædt på til at bruge dem.

- Det kræver efteruddannelse igennem kursusforløb.

Det stiller krav til både lærerne og ikke mindst skolernes ledelse. - Det kræver også, at man ikke stirrer sig blind på attats begrænsninger i forhold til internettet, siger Per Thomsen.

Mobiilit - atuartisinermi iluaqutitsialaat

Elna Egede, journalist

Attaveqarnermi teknologi nutaaliaasoq Niuernermik Ilinniartimmi atuartitsinermi atorluarneqarpoq.

Meeqqat atuarfiini alimasissumik atuartitsinermi atortoris-saarutit nutaaliaasut uninngaannartut internetimullu at-taveqanngitsut pisitsileruttortut Niuernermik Ilinniartimmi allatorluinnaq pisoqarpoq. Mobiilimi ilinniartut atorluarta-gaat atuartitsinermi iluaqutigineqartarpoq.

Ilinniartut ilinniagassatik naammassigaangamikkit SMS-erutigalugit tunniuttarpaat. Tuluttut allaaserisaqartarput, ilinniarnerninnullu atatillugu suliaqartillutik filmilorsin-naasarpur, filmeeqqanillu tunniussisinnasarlutik.

Ilinniartitsisoq Per Thomsen ilinniarteqarfiillu allat suliniutitut assigiinngitsunut EU-mit tapiissuteqarfigineqartarput. Taakkulu IT-p atuartitsinermi atorluarneqarnissaanut ineriartortitsinermi atorneqartarput.

Meeqqat atuarfiini teknologi nutaaliaasoq atorlugu atu-artitsinermi inerisarniarneqartut ilinniarteqarfinnit taakkun-innga misilittagaqarfigilluarneqarput.

Niuernermik Ilinniartuullu nittartagaata saqqaani tamanna takuneqarsinnaavoq. Ilinniartummi ilaata ilinniartik nit-tarsaanniarlugu iluatsilluartumik mobiliminik immiussisi-mavoq, podcastitullu aallugu ninuuk.gl-imi takuneqarsin-naavoq. Ata iserlutit takujuk.

SMS

Per Thomsenip atuartsitsinermini mobili atorluartarpaa.

- Ilinniartut tamarmik atorluartakkaminnik mobileqarput.

Ullut ilaanni eqqarsalerpunga, soormimi atuartsitsinni atorukkit? Tuluttut atuartsitsinermi ilinniartut pingasut sisamat ilinniagassaminnik tunniussinngisaannarput, taakkumi isumaqarput pisinnaasakippallaarlutik. Taava ilinniartut ullut ilaanni piumaffigaakka tuluttut allaaser-isaminnik SMS-ikkut tunniussissasut. Tamaavimmik tunniussippur, aamma taakku pisinnaasakippallaartutut imminnut isigisut. Nittarsaassinermi misissugassanut tunngassuteqartut aamma suliassat allat ilinniartut mobiili atorlugu suliarsarpaat. Soorlu apersuissagaangamik, Per Thomsen oqaluttuarpoq.

Taassuma oqaatigaa mobilinut kakkannerpaanani, ilaan-neeriarlunilu ilinniartut aperisarlugit mobili qanoq atorsin-naanerlugu. Ilinniartummi mobili atorlugu periarfissat atorluartarpaat.

- Ilinniartut teknologimik ilisimasaqarluarput, taakkulu nalaanni peroriartortut ilisimasaqarnerunerat nassu-erutigisariaqarpoq. Taamaaliornikkut aamma ilinniartut tunniussaqarsinnaasaramik imminnut tatiginerulertarput. Ilinniarnerninni sunniuteqaqataalertaramik allatorluinnaq isiginnittaaseqalertarput, akisussaaffimmik tunniussineru-voq, Per Thomsen oqarpoq.

Podcast

Per Thomsenip atuartsitsinermini podcast ilapertuutitut atortarpaa.

- Aningaasaqarnermut tunngassuteqartumik issusuumik atuagaateqarpunga, ilinniartullu soraarummerutissaannut

taanna ilaavoq. Arlallilli atuarsimangikkaat paasivara. Ilaasa neriuutigisimagaluarpaat soraarummeertiga-tik naasinnaallugu, tamarmilli taamaasiorsimangillat. Podcastinik, alimasissumik atuartsinermit assigusin-naasumik, youtubemut iserluni aaneqarsinnaasunik arla-linnik suliaqarnikuuvunga. Taakkulu soraarummiilerner-mi ilinniartut atorluartarpaat. Suliarinerat sivilsugaluarpog, suliarineranili nuannisasaanga, Per Thomsen oqarpoq.

Alimasissumik atuartsitsinermit assigusunik suliniutit arlallit iluatsissimasut taassuma naqissuserpaa. Soorlu najugaq qimannagu ilinniartitsisunngorniat ukiuni arlalinni ingerlareersut.

Ilinniaqqinnerit

Ilinniarteqarfiit arlallit internet aamma atorluarnikuuaat. Soorlu oqaluttariarsorluni misilitsittoqassatillugu aamma atorneqartartoq.

- Misilitsittoq, naliliisussa misilitsitsisorlu video atorlugu ataatsimiisinnegarsinnaappur. Ajornanngitsuararsuuvog akikillunilu. Ilinniartup angalanissaraluanut, hotelimiinnis-saanut piffissaanullu sipaaruteqarfiusinnaavoq. Taamaal-iortarnerput aallartipparput, naartusumik ilinniartoqar-nitsinni. Taanna erningajalerami angalaqqusaanngilaq. Naartusuinnarnut atorunnaarlugu allatut pisoqartillugu aamma atortalernikuuarput, Per Thomsen oqarpoq. Aamma ilinniartut siunnersornerini elektronik atorlu-arneqarsinnaasoq paasineqarsimavoq.

Ilinniartitsisumut atuarfimmiluunniit inspektørimut ar-laannik saaffiginnissuteqarniaraanni ilaanneeriarluni kanngunakujussinnaallunilu sapernartartoq nalunngilar-put. Ilinniartut arlaannik imminnut tunngassuteqartunik anngussassaqtillutik sms-ikkut mailikkulluunniit ajor-nannginnerutittarpaat. Taamaalisooqartillugu ilinniartoq siunnersoruminninngortartoq ilinniarteqarfiit arlallit tamanna misilittagaqarfigaat.

Naak atortoris-saarutit nutaaliaasut atorlugit atuartsi-sarneq ajornanngitsuararsuurtut nalilerneqarsinnaagunar-aluartoq, ilinniartitsisut elektronik pillugu ilisimasassanik tuniorarneqarluuaqqaartarput.

- Ilinniaqqinnertut taaneqarsinnaavoq, pikkorissar-titsinikkullu tamanna pisarpoq. Ilinniartitsisunut minne-runngitsumillu atuarfiit aqutsisuinut pisussaaffiliisarpoq. Aamma attat atorlugu internetimut isertarnerit aporfittut isiginnginnissaat pingaaruteqarpoq, Per Thomsen oqar-poq.

Undervisere kan begrænse e-læring

Elna Egede, journalist

Faglærer Per Thomsen fra Niuernermik Ilinniarfik i Nuuk, der har været projektleder for et EU-projekt om E-læring mener, at underviserne både dem på uddannelserne, men også i folkeskolen kan føle sig teknisk underlegne overfor eleverne, og på denne måde være begrænsende for inddragelsen af den nye teknik i undervisningen.

Den lille pige på fire år sidder med en ipad og lærer sin ældre slægtning at bruge den.

- Se, du skal bare gøre sådan her. Tryk her, så gør den sådan. Her kan du lære at tale dansk. Og hvis du vil tegne, skal du bare trykke på den knap. Du kan også ændre frisuren på denne her pige. Synes du, hun skal have glat lilla hår? Eller er det pænere med krøllet pink hår, spørger hun med et stort smil mod sin 60 årige grandtante.

Den situation kender vi alle sammen. Vi må erkende, at selv børnehavebørn har overgået os i teknisk viden om touchtelefoner, Ipad og computere. Det er ikke kun leg, men også alvor, når sådan en lille pige bruger en ipad.

Faglærer Per Thomsen mener, at undervisere og uddannelsesstedernes ledelser har et meget firkantet syn på E-læring og de muligheder, der er.

Han har som underviser og projektleder for frafaldsprojektet EU COMBAR sammen med projektleder i E-Forum og projektleder for frafaldsprojektet Lasse Ziska, skrevet en provokerende kronik i Sermitsiaq i 2011 omkring den store konference om fjernundervisning og IKT-strategien.

Gidsler

De lægger hårdt ud og siger, at e-læring bliver begrænset af underviserne. Det har deres EU-projekt vist.

- Men når det er sådan, så mener vi også, at underviserne ofte er gidsler i denne proces. Mange undervisere kan måske føle sig teknisk underlegne i forhold til at bruge e-læring, og vil derfor måske hellere bruge traditionel undervisning.

- E-læring er elektronisk baseret, og her er eleverne noget nær verdensmestre, derfor er de mange gange langt foran underviserne, skriver projektlederne.

Underviserne kan måske være bange for at tabe ansigt i et undervisningsmiljø, hvor underviseren er vant til at være den person, der nærmest ved alt.

Elever bestemmer

De to projektledere mener altså, at det er den største barriere for at inddrage den nye elektronik i undervisningen.

- Forestil jer, at elevernes viden bliver trukket ind i undervisningen. De er fuldstændig fokuseret og arbejder målrettet, hvor de virkelig kan brillere med deres faglige viden og praktiske kunnen – fordi de har værktøjerne og kan bruge dem.

De to projektledere peger på, at eleverne på denne måde får medbestemmelse på indlæringsmetoden. Gennem denne medbestemmelse er underviseren med til at inddrage elevernes verden.

De understreger, at underviserne selvfølgelig skal klædes ordentligt på for at kunne gøre det. Det gælder retningslinjer, guidelines og selvfølgelig kursusforløb i for eksempel e-læring, mobillæring og innovative elektroniske værktøjer i undervisningen.

Det er en opgave for skolens ledelse.

FAKTA

Combar er et EU-projekt:

Per Thomsen fra Niuernermik Ilinniarfik og Lasse Ziska fra sprogscentret er med i EU-projektet Combar2, hvor undervisere fra England, Rumædien, Danmark og Grønland er med.

I 2011 tilbød gruppen gratis skræddersyede kursusforløb til opkvalificering af underviserne, som kan tilpasses lærere i folkeskolen.

Det er i denne forbindelse, at de to lærere skrev en appel til folkeskolens administratorer i en kronik i Sermitsiaq.

Den blev forbigået i tavshed.

E-læring atuartitsisut killilersimaarsinnaasarpaat

Elna Egede, journalist

Per Thomsen Niuernermik ilinniartitsisut Nuummiittumi ilinniartitsisoq, aamma EU-p e-læring pillugu suliniutaani aqutsisuusimasooq isumaqarpoq atuartitsisut atortoris-saarutit nutaaliaasunik ilisimaqannginnerat peqqutaal-luni teknologip nutaaliaasup atuartitsinermi ator-neqarnis-saa killilersimaarneqartartoq.

Niviarsiaqqap sisamanik ukiullip ilaquttani utoqqasaan-erusoq iPadimi ator-nissaanik ilitsersuuppaa.

- Qivi, imaaliuinnassaatiit. Una toorukku taava imaalis-saaq. Ugguuna qallunaatut ilinniarsinnaavutit, titartaan-iaruillu una tuuinnassuat. Aamma uuma nujai allanngor-tissinnaavutit. Lillanik tunngasunik nujalissavarput? Imaluunniit kusanarnerusunik ilingasunik aappaluartunik, niviarsiaqqap atsaaqqiini 60-nik ukiulik qungujulluni taama aperaa.

Taama pisoqartarnera tamatta nalunnigilarput. Nas-suerutigisariaqarparput meeqqat mikisut teknologinik nutaaliaasunik soorlu iPadinik qarasaasianillu uatsinnit ilisimasaqarnerunerat. Niviarsiaqqamut taama mikitigisu-mut iPad pinnguaannaanngilaq, ulluinnarnilu inuuneranut suliaqartarneranullu ilaalersimalluni.

Atuartitsisut ilinniartitsisut aqutsisuusis internetikkut nutaaliaanerumillu ilinniartitsineq, e-læring, pillugu kipparippallaamik isummertartut, periarfissallu pillugit tap-pippallaanngitsut Per Thomsen isumaqarpoq.

Taanna ilinniartitsisutut atuarunnaartartullu pillugit sulini-ummi EU COMBAR-imi aqutsisutut, suliniummi aqut-sisoqatini alla Lasse Ziska peqatigalugu Sermitsiami uissuummisitsisinnaasumik 2011-mi allaatigisaqarpoq. Taamaaliorpuk alimasissumik atuartitsineq, teknologilu nutaaliaasooq pillugu attaveqartarnermut periusissaq IKT-strategi pilersinneqareersorlu.

Sallunaveeqqutit

Allaatigisamimi oqaatigaat e-læring ilinniartitsisunit killil-ersimaarneqarpallaartoq. Suliniummimi tamanna paasisi-mavaat.

- Taama isummernitsinnut aamma ilaavoq atuartitsisut sallunaveeqqutaagajuttarnerat. Teknologi mi nutaaliaasu-mi ilisimasakinneq peqqutigalugu e-læring pillugu amer-lasuut tunuarsimaartarput, taamaattumillu qangatut atuartitserusunnerusarlutik.

- E-læring elektroniskitigut atortoris-saaruteqarluni atuar-titsineruvoq, ilinniartullu taakku ator-nissaat ajornartorsiu-tigineq ajorpaat, allaammi atuartitsisunit pitsaanerusalru-tik, aqutsisut taama allapput.

Atuartitsisut ilisimasakinneqarsutut inissinnissartik qunu-gisarunarpaat, taakkuusarpummi ilisimasaqarnerusaralu-artut.

Atuartut aalajangiisarpuk

Suliniuummi aqutsisut taakkua marluk isumaqarput, e-læring elektronikkip tungaatigut ilisimasakinneq peqqutaalluni atuartitsinermi ator-neqarneq ajortoq.

- Takorluulaarsiuk atuartut ilisimasaat atuartitsinermi atorluarneqartut. Tiguartilluinnarlutik anguniagaqarlutillu suliaqartut, ilisimasatik pisinnaasatillu atorluarlutik.

Suliniuummi aqutsisut marluk isumaqarput taamaal-iornikkut atuartut ilikkagaqarnissaminut peqataasin-neqarnerulersinnaasut. Atuartitsisorlu taamaaliornikkut aamma peqataatinneqarsinnaasooq, tassa atuartup silar-suaa peqatigalugu.

E-læringilu atuutilersinneqassappat atuartitsisussat pik-korissarneqaaqaartariaqarnerat tikkuarpaat.

Maleruagassat, siunnersuisinnaanerit, e-læring, mobil-it allallu elektroniskimi atortut nutaaliaasut pillugit pikkoris-sartinneqaaqaarnissaat taakkartoramikkulu.

FAKTA

Combar EUmit tapiiffigineqarpoq:

Per Thomsen, Niuernermik ilinniartitsisut aamma Lasse Ziska, Oqaasileriffik EU-mit aqutissiuunneqartumit Combar2-mi ilaapput, Tuluit Nuaanniit, Rumæniamit, Danmarkimit Nunatsinniillu suleqatigiilluni pilersitami IKT pillugu 2011-imi ataatsimeersualernermi akeqanngitsumik neqeroorutigaat -pikkorissarnerit meeqqat atuarfiani ilinniartitsisunit tulluarsarlutik atu-gassanngortinneqassasut.

Tassunga atatillugu, ilinniartitsisut marluk taakku atuar-feqarfiup aqutsisuusit sammisumik kronikkimik allap-puk, Sermitsiamilu saqqummiullugu.

Tamannali akineqanngilaq.

De lukkede Atuarfik Mathias Storch

Tekst og foto: Justus Kaspersen, redaktør

Forældrene tog børnene ud

Den 14. juni 2013 kl 12 besluttede forældrene til eleverne på Atuarfik Mathias Storch, at der børn ikke længere skulle møde op på den skimmelramte skole.

Gennem de sidste år var eleverne og nogle af lærerne blevet mere syge og måtte tit tage hjem fra skole på grund af hovedpine, og de døjede med træthed efter skoletid. Dette var grundene til, at det var slut med forældrenes tålmodighed.

Selvom der var 4 skoledage tilbage af skoleåret 2012-2013, måtte skolen bare acceptere det, da man ikke kunne tilbyde børnene nogen steder til skolegang. Efter episoden blev der travlhed blandt de ansvarlige myndigheder med at finde muligheder, hvor der midlertidigt kunne undervises.

Skolen blev fordelt

Man blev enige om, at Specialcenteret, som blev placeret i noget af Pakhuset, skulle forblive der. Men nogle uger efter sommerferiens begyndelse fik man ISS til at pakke tingene sammen uden lærernes viden, så Specialcenteret kunne blive flyttet til der, hvor Qaqiffik var, sammen med Specialafdelingen.

Materalerne til gymnastik, undervisning, husgerning og depotet blev pakket sammen og sat ind i 2 store containere.

Under pakningen blev SFO (fritidsordningen), der hører til Specialcenteret, holdt åbent. Men da flyttefolkene ikke kunne gå med til, at de skulle pakke med børn omkring sig, blev SFO heldigvis midlertidigt flyttet til kulturhuset Sermermiut.

Da skolen så startede, blev eleverne kørt med bybus til deres respektive undervisningssteder hver morgen og hver eftermiddag. Dette skyldtes, at der på vej til undervisningsstederne var for mange hunde.

Med hensyn til Specialcenterets og Specialafdelingens fælles undervisningsplacering, var dagligdagen for dem noget mere utilfredsstillende end det, de var vant til i deres dagligdag.

Alle rummene er for små til dem, og de begyndte at mange skabe.

Ikke mindst de elever, der går i Specialcenteret og som socialt har brug for noget særligt, er mest ramt. Nogle af dem, er jo dem, der har det svært ved at koncentrere

sig blandt mange mennesker. Dette at børnene er blevet mere urolige, kan mærkes af forældrene og i hjemmet. Det er forståeligt nok ikke mærkeligt, at de er utilfredse med tingenes tilstand.

Der er dog een ting, der var godt ved flytningen, det er, at eleverne kan holde frikvarter uden for skolen. Da de gik i skole i Pakhuset, lavede man en ordning med, at de kunne holde frikvarter på parkeringspladsen, og der havde gaffeltruckene også travlt.

Og nu hvor vi er tæt på Campingpladsen, er det blevet vores dagligdag, at turisterne kigger forbi os.

I de første 3-5 måneder af skoleåret var kommunikationsudstyret, telefoner og internet ikke i brug som i alle andre afdelinger. Derfor var det svært at kommunikere med omverdenen, og lærerne var nødt til at bruge deres mobiltelefoner for at kunne kontakte hinanden.

Grunden til at tilslutningen til telefoner og internet tog så lang tid, skyldtes Kommunens for dårlige ordning mht. telefoner, blev der sagt.

Dem, der går i **Nukaaraq** blev flyttet til den anden skole, Atuarfik Jørgen Brønlund. Før det nye skoleår startede, havde alle lærerne i Nukaaraq holdt møde for at finde ud af, hvordan man på den bedste måde kunne gøre tingene, og ved at gøre brug af faglokalerne kunne undervisningen foregå i lokalene, og på en fleksibel og tilfredsstillende måde for begge parter.

AJB's mål er "en sund skole" og dette accepterede lærerne og eleverne fra AMS.

Lærerne fra Atuarfik Mathias Storch følte sig velkomne.

Dem, der gik i **Nuka** blev flyttet til kulturhuset og til fritidshjemmet Tikiusaaq.

Rummene, der bliver brugt, betegnes af lærerne som acceptable. Dog skal alle materialer fjernes, når skoledagen slutter, og det føles generende. For når eleverne forlader lokalene, skal stedet være klar til at blive fritidsklub om aftenen.

I frikvarterene er de lykkelige for legepladsen.

Selvom Pisiffik er tæt på, så volder det ikke store problemer, da man har talt meget med eleverne om det.

I frikvarterene må lærerne bruge deres stole som garderober, da de mangler sted til deres tøj.

Dem, der går i **Angaju** blev flyttet til det forhenværende Specialcenter oven over Pakhuset. Ca. 100 elever og mere end 10 lærere må være fælles om to toiletter på 1,5m³ toiletter. Nogle lærere måtte vente med at gå på toilettet, til de fik fri og kom hjem.

Det store rum er blevet delt til flere rum. Og på grund af væggene ikke er isolerede, kan de høre hinanden lige så tydeligt. For at forbedre dette, har de måttet fylde loftventilerne ud.

Da vandrørene på grund af Pakhusets alder er rustne, så kan det helt brune vand ikke drikkes. Derfor må skolens pedeller komme med dunke med drikkevand hver dag.

Tilføjelse fra Angaju's afdelingsleder:

Vores midlertidige skole.

Som man ved, så blev skolen Atuarfik Mathias Storch endelig lukket sommeren 2013 på grund af mug og asbest, som er sundhedsfarlig for os alle sammen. Vi fra skolen A.M.S. blev placeret midlertidigt afdelingsvis rundt i byen, indtil vi får en ny skole. Der er ca. 100 af de ældste elever og 12 lærere. De ældste elever er placeret på det forhenværende Specialcenter. Vi er taknemmelige for, at blive placeret på et sted, der ikke er sundhedsfarligt. Men da stedet Pakhuset – som ligger i nærheden af havnen - ikke er bygget som en skole, er vi nødsaget til at stille en række spørgsmål.

For:

- ☐ Der kun er 2 toiletter.
- ☐ Vandet er fyldt med rust og er udrikkelig, pedellerne henter vand for os.
- ☐ Der ikke er plads til eleverne i frikvarterene.
- ☐ Med hensyn til sikkerheden, så skal vi passe meget på, da Pakhuset er et arbejdsplads, og der kører store lastbiler.
- ☐ Ikke ret langt fra os ligger tankanlægget.
- ☐ Nogle af undervisningsrummene er meget indelukkede, da der ikke er vinduer.
- ☐ Nogle af undervisningsrummene er rensat for farlig mug, og det kunne mange sundhedsmæssigt mærke lige med det samme, da vi flyttede ind.
- ☐ I tilfælde af brand så er der ikke mulighed for flugt fra 2 undervisningslokaler, og derfor laver man en særlig bro.
- ☐ Udluftningsapparaterne skal køre hele tiden, og de larmer.
- ☐ Der er byggelarm hver dag, da der hurtigst muligt skal sættes vægge op, for at lave flere lokaler.

Derfor arbejder vi for, at Arbejdstilsynet hurtigt muligt kigger på stedet, for at sikre at sikkerheden på stedet er i orden, og om for at vide om vi bare skal acceptere forholdene på vores nuværende "skole".

Det er ikke tiltrækkende - og uacceptabelt - at skulle arbejde i dette miljø i ca. 5 år. Efter hvad vi har forstået, så skal skolen Atuarfik Mathias Storch først rives ned næste år til foråret, og dette er meget ærgeligt. Det er jo ellers meget ønskeligt, at der bygges en ny skole så hurtigt så muligt. I mange år har vi tålmodigt arbejdet på en usund arbejdsplads - skal vi nu vente 5 år mere?

På lærerne i Angaju's vegne, afdelingslederen
Lis Møller.

Skolens kontor er placeret særskilt i midten af byen. Det er generende for lærerne dagligt at tage derhen i arbejdstiden. Henvendelse sker gennem skoleintra eller pr. telefon, det er som at henvende sig fra en by til en anden by.

Biblioteket er placeret på et isoleret sted i byens fjordmunding ikke langt fra vejen til landingspladsen. Lærerrådet ser sjældent hinanden. Lærerrådet i AMS generes af, at de møder hinanden så sjældent. De mødes nu kun, når der er pædagogiske møder og samarbejdsgruppemøder.

Den gamle Atuarfik Mathias Storch

Det ser forfærdeligt ud på den gamle skole, hvor de fleste vinduer er smadret i den sidste tid.

Den kommende ny skole skal ligge på samme sted. Men der er ingen, der ved, hvornår arbejdet vil begynde, da der ikke er penge til nedrivningen af den gamle skole. Ud fra mine sidste undersøgelser hos skoleinspektøren, så er det Hjemmestyret og Qaasuitsup Kommunea, der indbyrdes skal beslutte, hvornår nedrivningen skal starte. Skoleinspektøren skal til møde den 3. oktober og se den foreløbige tegning til den nye skole. Efter mødet håber vi at vide mere om planerne.

På den baggrund er det næppe sandsynligt, at vi kan flytte ind i vor nye skole i 2016, sådan som det var planen.

Atuarfik Mathias Storch matuvaat

Tekst og foto: Justus Kaspersen, redaktør

Angajoqqaat qimarngutitsipput

Tallimangornermi 14. juni 2013 nal. 12.00 Atuarfik Mathias Storchimi atuartuutillit atuarfimmuut oqunnikumut atuariatoqqusiunnaarput. Ukiuni kingullerni atuartut ilinniartitsisullu ilaat napparsimakulanerulersimapput, niaqorlup-pallaarnertik pissutingalugu angerlaannartarsimapput, soraaraagamilluunniit qasoqqakulanerulersimallutik. Tamannaavorlu naggataatigut angajoqqaat naammitaannarfigninnaajunnaarsimasaat.

Ukiumi atuarfiusumi 2012-2013-mi ullut atuarfiusussat sulisamaagaluartut atuarfiup tungaaniit atuartut atuanniginnerat akuerineqaannartari-aqarsimapput allamik atuartsiffiusinnaasumik neqeroorutisaqanngikkallarneq pissutingalugu. Taamatut pisoqareernerata kingorna akisussaasut tungaaniit sulingasuartoqalerpoq, atuartsiffiugallarsinnaasunik periarfissarsiortoqarluni.

Atuarfik aggulunneqarpoq

Specialcenter quersuup ilaani inissisimasooq tassaniiginnassasooq aalajangerneqarpoq. Aasaanerani atuannigfiup aallartinneranit sapaatip akunneri marlussuit qaangiutiinnartut Specialcenterimi ilinniartitsisut qoqassillugit ISS poortuitinneqalerput, Qaqiffiusimasumunngooq Specialafdelingilu ataatsimuulertut nuussammata.

Eqaarsaarnermi, atuartsinermi, iggavimmi, toqqorsivimmi atortut tamaasa ataatsimut poortiarlugit containerinut angisoortsuarnut marlunnut immiunneqarput.

Poortuinerup nalaani SFO (atuareernerup kingorna paaqqinnittarfik) Specialventerimiittoq ammatinnarneqarpoq. Sulisulli meeqqat akorngini poortuisoqarnera akuerisinnaanngimmassuk kulturikkut illorsuamut Sermermiunut qujanartumik nuutinneqarallarsimapput.

Ukioq atuarfiusooq aallartimmat atuartut atuarfigilikkaminnut ullaat tamaasa, ualikkullu illoqarfiup bussianik ingerlanneqartalerput. Tamatumunnga patsisaavoq atuarfiup tungaanut aqqaata qimeqarpallaarnera.

Specialcenter Specialafdelingilu ataatsimuulernerminni init atuartsiviusut eqqarsaatingalugit ulluinnarni sungiusimasaminnit naammaginnginnerungaatsiartunik atugaqartinneqalerput. Init tamarmik tattorliuuffiupput, toqqorsivinnillu amigaaqalerput.

Minnerunngitsumik Specialcenterimi atuartut inooqataannikkut immikoruinnaq pisariaqartitsisut eqqorneqarnerpaapput. Ilaqarmatami inuit amerlasuut akorngini suliaminnik aallukkumi-naatitsisartunik. Tamannalumi aamma angerlasimaffimmi angajoqqaanit meeqqamik eqqisiivinnerulernerannik maluginiarneqartarsimavoq.

Tupinnanngitsumillu ullumikkut pissutsinut angajoqqaat naammaginnginnerat paasineqarsinnaavoq.

Nuutinneqarnermili ataasiinnarmik pitsaaquteqarpoq, tassa atuarfiup silataani atuartut anitsiarsinnaanngoramik. Quersuup qulaaniikkallaramik taamaallaat biilit uninngasarfiat, truckinillu angallaffioqisoq aaqqissuussaasumik anitsiarfigisinaasaramikku.

Campingpladsimullu qanittunnguugatta ulluinnarsiutigaarput takornarissanik aqusaarneqartarnerput.

Immikkoortortaqaarfiit allat assingalugit atuarnep aallartinneranit sapaatip akunneri pingasut tallimallu siulliit akorngini attaveqaatit oqarasuaatit internetsilu piareeqqanngillat. Taamaalilluni avammut attaveqarniarneq ajornakusoomikuulluni, ilinniartitsisut oqarasuaatit angallattakkat namminneerlutik attaveqarniarneminni atortari-aqartarsimallugit.

Komunip oqarasuaatikkut aaqqissuussaananut ikkunneqarnissaq attavilerneqarnissap arriip-pallaarnerinut pissutaatinneqarpoq.

Nukaaramiut atuarfiup aappaanut Atuarfik Jørgen Brønlundimut nuutinneqarput. Ukioq atuarfiusooq aallartinginnerani nukarlerni ilinniartitsisut tamarmiullutik pitsaanerpaamik aaqqiisuteqarniarlutik isumasioqatigiissimapput, faglokalit atorluarnerisigut eqaatsumik init atuartsiviusut ajunngivissumik iluatungeriinnut naammaginarumik aaqqissuunneqarsimallutik. AJB-ip anguniagarivaa "atuarfik peqqisooq". Tamannalumi aamma ataqqillugu AMS-ip tungaaniit maleruutiinnarfigneqarpoq. Atuarfik Mathias Storchimeersut ilinniartitsisut tikilluaqquneqarluartutut misigisimapput.

Nukarmiut kulturikkut illorsuarmut, fritidshjem Tikusaamullu nuutinneqarput.

Init atuartsiviusut ilinniartitsisunit naammaginartutut taaneqarsinnaaneqarput. Taamaattorli ulloq atuartsiviusooq naangaagat suut tamaasa peertariaqartarnerat ippingiatuutigineqarpoq. Tassami unnuklut klubbinngornissaanut piareerlugu qimattariaqartaramikku.

Anitsiarfimmi pinnguarterfinnut malugusupput. Pisiffik qanikkaluartoq atuartut oqaluuteqqissaartarnerisigut ajornartorsiutaavallaanngilaq. Ilinniartitsisut unikkallartarfimminni issiavitik atisaajartarfittut atorpaat, atisaajartarfeqannginamik.

Angajormiut quersuup qulaanut Specialcenteriusimasumut inissinneqarput. Atuartut 100 misaaniittut ilinniartitsisullu qulit sinneqartut anartar-

fiaqqat marluk 1,5 kvadrat missaani angissusillit naammaginaangivissumik katuppaat. Unnia ilinniartitsisut ilaat aatsaat angerlaraagamik "pinngortitap piumasaa" nakkartittaraat (anartartut, quisartut).

Inersuaq angisooq ininut arlariinngorlugu agguataarneqarsimavoq. Ikkalli ussissuunnginneri pissutaallutik arfarlitik uaneralamiittutut tusaasarsimavaat. Aaqqiissuteqarniarlutillu init qulai kiffiartinniarpaluppaat.

Quersuup pisoqaagaatsiarnera pissutaalluni imermut aqqutit ruujorit manngertorneqagaatsiarmat imeq imerneqarsinnaanani kajortuinaasarpog. Taamaattumik ullut tamaasa atu- arfiup pedelii imermik imigassamik dunkinut imertartortuusarpog.

Angajumi immikkoortortaqaifiup aqutsisuanit ilanngukkusutaq:

Utaqqiisaasumik atuarfippog.

Ilisimaneqartutut Atuafik Mathias Storchio qum- mik asbestimillu pissuteqartumik aasaq 2013 kiisami matuneqarpoq, tamatsinnut peqqinarun- naavimmat. A.M.S. – imeersugut illoqarfimmi immikkoortortakkarluta atuarfittaarnissatta tun- gaanut utaqqiisaasumik inissippugut. Angajull- erni atuartut 100-t inulaarpai (97-t) amerlisarpog, tikittut apeqqutaallutik, ilinniartitsisut 12-uvugut. Siornatigut Specialcenteritut atortumut angajulliit inissippog. Peqqinnitsinnut ajoqutaanngitsumut inissikkatta qujaqaagut. Kisianni illutaa quer- suup – umiarsualiviup eqqaaniittoq- atuafit- tut naleqqussangaannginnami amerlasuutigut apeqqusigassartaqarpoq, akueriinnarneqarsin- naanngitsutut misigisimanartunik.

Soorlu:

- Anartarfiit marluinnaappog.
- Imeq pitsaanngimmat (kajorluni) pedelinut imertaanneqartarpogut.
- Atuartut anitsiarfeqarnissaminnik periarfis- saqanngillat.
- Sillimaniarneq eqqarsaatigalugu mianer- sornartorujussuuvog, tassami quersuaq suliffeqarfugami biilerujussuit angalla- figisarpaat.
- Ungasinngisatsinni tankeqarfissuuvog.
- Init atuartitsiviusut ilaat matoqqasorujussu- uvog igalaaqannginnami.
- Init atuartitsiviusut ilaat oqummik peqqin- nanngimmat suliarineqarsimavoq, nut- siinnarlutali amerlasuut peqqissutsimikkut malussartarpog.
- Ikuallattoqalissagaluarpog init atuartitsiviusut marluk qimaaffissaqanngimmata, immikkut sulissutiginnittoqassaaq, ikaartarfiliornikkut.
- Silaannarissarfiit milluaasut ikumatittus- saammata, ittussuaq sungiukkuminaassin- naavog.
- Init atuartitsiviusut amerlillugit pilertortumik iikkanik ikkussuisoqarmat, ulluinnarni nip- paarittaqaag.
- Taamaattumik Sullivimmi nakkutilliisoqarfim- mit piaartumik alakkarneqarnissaa sulissu-

tigaarput, qulakkeerniarlugu ilumut isuman- naallisaaneq eqqarsaatigalugu, atuarfippog taamaattoq akueriinnarneqarsinnaanersog.

- Suli ukiut tallimat missaanni, taamatut ava- tangiiseqarluta sulinissaq kajungernanngilaq akuersaaginarnaqarsinnaananilu.

Atuafik Mathias Storchio isaternissaa aatsaat aappaagu upernaakkut isateneqarniar- tog paasinarpog, tamanna assorsuaq uggornarpog. Sapiinngisamik piaartumik nutaamik atuafil- iornissaq kissaatiginaraluaqigami. Ukiorpas- suarni naammagittarluta peqqinannginga- tumi sulereerluta suli aamma ukiut taamannat utaqqeqqaassuugog?

Angajullerni ilinniartitsisut sinnerlugit immikkoor- torqarfimmi aqutsisog

Lis Møller.

Atuafiup allaffia illoqarfiup qeqqani immikkut illutaqarluni inissisimavoq. Ilinniartitsisunit ul- luinnarni sulinerup nalaani ornigussinnaaneq ip- pingiatuutaavog. Saaffigininnerit skoleintrakkut imaluunniit oqarasuaatikkut pisarpog, soorlulimi illoqarfimmit illoqarfimmut allamut.

Atuakkanik atorniartarfik avinngarusimagaat- siarluni illoqarfiup anigguani mittarfimmut aqqutip ungasinngisaani inissisimavoq. Ilinniartitsisoqatigiit takoqqatunnerulerput AMS-mi ilinniartitsisoqatigiit imminnut takoqqa- tunnerulernertik ippingiatuutigaat. Aatsaammi ataatsimut naapisinnaalernikuupput Perorsaan- ermi Siunnersuisoqatigiit, Suleqatigiinnermilu ataatsimiitsitaliap piareersaataasumik ataatsimi- innerini.

Atuafik Mathias Storchikoq

Atuafikup igalaavi amerlanerpaat sequt- serneqarlutik ulluni kingullerni takussunarsilluin- narput. Atuafik nutaassaq atuafikup toqqaviani sananeqartussaavog. Sanaartornissalli qaqugu aallartinnissaa suli naluneqarallarpoq, atuafikup ingutsernissaanut suli akissaqannginneq pis- sutaalluni.

Atuafiup pisortaanut ulluni kingullerni paas- iniaannikka aallaavigalugit Namminersorlutik Oqartussat Qaasuitsullu Kommuneata akunner- minni aalajangigassaraat qaqugu ingutserineq aallartissanersog.

Taamaattorli atuafiup pisortaa oktobarip pinga- juani atuafiup nutaassap titartagartaagallartog pillugu ataatsimiigiassanerarpog. Tamatuma kingorna annertunerusumik paasisaqarsinnaa- nissarpog neriugaa.

Taamaalluni pilersaarutaasut malillugit 2016-mi atuarfimmut nutaamut isertersinnaanissarpog ilimanarunnaartutut oqaatigisariaqarpoq.

Hector Lennert Sørensen

Mit navn er Hector Lennert Sørensen. Jeg er 40 år og er født i Aasiaat. Jeg er gift med Helle Ravn Sørensen, i dag er vi begge lærere i Aasiaat i Gammeqarfik. Vi har en datter: Ivaana Lennert Sørensen, som er 6 år og som startede i 1. Klasse i Aasiaat.

I år blev jeg valgt til IMAK's bestyrelse. Mine suppleanter er: Kirsten Lange Sandgreen (Atuarfik Jørgen Brønlund) og (Victoria Rafaelsen Gammeqarfik). Det er første gang, jeg kom ind som medlem i IMAK's bestyrelse, for jeg var 2. suppleant til et bestyrelsesmedlem Johan Reimer, som var med i bestyrelset i mange år og som stoppede sit medlemskab, da han flyttede til Nuuk. Jeg var med til hele sidste overenskomstforhandling, og den lærte jeg en hel del af. Da bestyrelsesposterne blev fordelt, blev jeg valgt som næstformand. Jeg ønsker at arbejde for at fortsætte med at realisere tillidsrepræsentanternes og bestyrelsets mål med at blive ved med at udvikle organisationen, samt arbejdet for at forbedre forholdene for medlemmerne.

Een af vores vigtigste udfordringer her i Grønland er at sikre og grundlægge vore børns mulighed for at få god grunduddannelse. På den måde hjælper og sikrer vi dem jo, for at de får muligheder for mere medindflyddelse til at udvikle globale udfordringer. Den form for udvikling starter i folkeskolen. For at komme dertil er det nødvendigt, at der fortsat arbejdes for at give by- og bygdelærerne gode forhold og muligheder for videreudvikling.

Vi er allerede tæt på forhandling om den næste overenskomstaftale, som skal laves næste år, og alle anmodningerne fra den store kyst til overenskomstaftalen er allerede klar i tillidsrepræsentantskabet og bestyrelsen. Indtil da vil jeg være med til at arbejde med den store forbederelse, for jeg er klar til at have indflydelse og vil altid arbejde for at nå målet, det at forsvare alt indenfor lærergeneringen.

Ateqarpunga Hector Lennert Sørensen. 40-nik ukioqarpunga Aasiannilu inunngorlunga. Nuliaqarpunga Helle Ravn Sørensen maannakkut marluulluta Aasianni Gammeqarfimmi ilinniartisisutut atorfeqarpugut. Paneqarpugut: Ivaana Lennert Sørensen 6-nik ukioqarpoq 1. klassemilu augustimi atualerpoq.

IMAK-ip Siulersuisunut ukioq manna qinersinermi qinngaavunga. Sinnisussaraakka: Kirsten Lange Sandgreen (Atuarfik Jørgen Brønlund) aamma (Victoria Rafaelsen Gammeqarfik). Siullermeerlunga IMAK-ip siulersuisuni inissisimaffik sinnisussap aappaatut ilaasortaaffigaara Johan Reimerip ukiorpassuarni siulersuisuni ilaasortaanini Nuummumt nuunneq pissutigalugu unitsimmagu. Isumaqatigiinniarneq kingulleq tamakkiissumik peqataaffigaara, tamannalu annertuumik aamma ilinniartigalugu. Siulersuisut inissititerneranni siullittaasup tulliatut toqqarneqarpunga. Katuffiup ineriartortittuarnissaa ilaasortallu pitsaasunik atugaqarnissaat anguniartuartaariaqartoq ingerlateqqin-niarlugu sinnisoqarfiup siulersuisullu anguniagaat piviusunngortikkusullugit suleqataarusuppunga.

Nunatsinni unammillingassatta annertunerpaat ilagivaat, meerartatta pitsaasumik ilinniagaqalernissaanut tunngaviliinissaq qulakkeerinninnissarlu. Tamatumanimi qulakkeerneqassammat nunarsuarmioqataanerup unammillingassartaanut oqalliseqataanissamut ineriartortitse-qataanissamullu pisinnaasaqalersitsinissamut aqqu-tisiineq. Ineriartortitsineq taama ittoq meeqqat atuarmianni aallartinneqartarpoq. Taamaattoqassappallu ilinniartitsisut pitsaasunik atungassaqartinneqarlutik ineriartortinneqar-nissaat matumani pingaaruteqartoq suliniutigisariaqarpoq illoqarfinni nunaqarfinnilu.

Isumaqatigiinniarnissaq tulleeq aappaagu ingerlanneqar-tussaq maanna qanittuararsuanngorpoq, sineriasuatsin-ni isumaqatigiinniarnissamut kissaatigineqarsimasut maanna tamarmik sinnisoqarfimmi siulersuisunilu suliar-ineqarsimalerput. Taassumalu tungaanut piareersarnerit annertuut ingerlanneqartussat peqataaffigissuakka, ilin-niartitsisutut sulinerup sutigut tamatigut illersortuarnissaa anguniagaasoq sunneeqataaffigalugu suleqataaffigisas-sara piareersimaffigilluara.

Facts:

Suliffiit/Erhvervserfaringer:

1999-2008: Ole Reimerip Atuarfia, skole- fritidsleder & lærer 2008-2009: Nuussuup Atuarfia, viceskoleinspektør & Lærer 2009-2012: Skolehjemmet i Aasiaat, Skolehjem koordinator 2009- Gammeqarfik, skoleudvikler, Coach Lærer på aldsetrin. 2008-2010: Instruktør & kursusholder for Inerisaavik

IMAK:

2011: Forhandlingskursus 2011-2012: Forhandling / IMAK & Selvstyre 2011-2012: delegeret af NLS (Nordiska Lärarorganisationers Samråd) -

Ilinniagaq/Uddannelse:

2011-2012 * Kandidatudd. i almen pædagogik. 2009-2011 * Masterudd. i almen pædagogik. 2006-2009 * Bacheloruddannelse – Coaching 2005-2007 * LifeCoach - Manning Inspire 1995-1999 * Ilinniartissuaq / Læreseminariet 1992-1995 * Handel & Kontor uddannelse 1989-1990 * Ukaliusaq Skolen, Nuuk - 1978-1989 * Schultz-Lorentzenip Atuarfia, Aasiaat.

Postboks 28,3950 Aasiaat
Tlf. 89 23 33 Fax 89 48 70 Pri.89 15 73 Mobil 537338
Email: ajaaja.itsi @ greenet . gl

Marie Sara Larsen

Mit navn er Marie Sara Larsen.

Jeg er født og opvokset i Qaqortoq.

Jeg har gået hele min folkeskoletid i Tasersuup Atuarfia.

I 1984 efter jeg blev færdig med folkeskolen, rejste jeg til Ilinniartissuaq for at tage HF-eksamen, og jeg fik min HF-eksamen i 1986, derefter holdt jeg et sabbatår.

I 1987 startede jeg på min læreruddannelse på Ilinniartissuaq, og da jeg i 1989 fik en datter, holdt jeg 1 års pause. Derefter blev jeg færdig som lærer i 1991.

Det år fik jeg stillingen som lærer på Tasersuup Atuarfia, hvor jeg stadigvæk arbejder som lærer. I de første år som lærer underviste jeg hovedsageligt grønlandsk i overbygningen for de ældste elever.

Så startede jeg med at arbejde som rådgivningslærer for de ældste elever fra 1995 af, og i den forbindelse tog jeg som een af de første vejledergrunduddannelsen, der var pilot projekt i 2001.

Efter Folkeskolens forordning fra 1996 samt bekendtgørelsen fra 1991 angående Ilinniartissuaq's videreuddannelser m.m. tog jeg Pædagogisk Diplomuddannelsen på grønlandsk i 2006.

Jeg fortsatte så med uddannelsen i 2011 og fik Mastergraden didaktik i sprog.

Første gang jeg fik indblik i arbejdet som tillidsrepræsentant var, da jeg var suppleant for Erik S. Jørgensen, der flyttede til en anden by, og i løbet af 1900'erne havde jeg flere gange arbejdet som suppleant for Aviaaja Simonsen og Jokum Møller, som på grund af forskelligt måtte træde tilbage.

I år stillede jeg op for første gang til bestyrelset i valgkreds 1 og blev valgt.

Marie Sara Larsenimik ateqarpunga.

Qaqortumi inunngorpunga tassanilu peroriartorlunga.

Tasersuup Atuarfiani meeqqat atuarfianni naammassinis-sara tikillugu atuartuuvunga.

1984-mi meeqqat atuarfiat naammassigakku Ilinniartissuarmut HF-mut ilinniariarlunga aallarpunga, 1986-milu HF naammassigakku ukioq ataaseq ilinni-anngiffeqarlunga.

1987-mi Ilinniartissuarmi Ilinniartitsisunngorniarneq aallartippara, 1989-milu panissaarnerma kingorna ukioq ataaseq ilinniartitsisunngorniarnera unitsikkallarlugu. Tamatuma kingorna 1991-mi ilinniartitsisutut naammas-sivunga.

Taamani Tasersuup Atuarfiani ilinniartitsisutut atorfinipunga mannalu tikillullugu sulliffigalugu. Ukiuni suliffigisanni angajullerni kalaallisut atuartitsineq annertuneru-sumik aalluttarnikuuara.

1995 aallarnerfigalugu annerni siunnersortitut atorfik atorfigilerpara, tassungalu atatillugu vejledergrunduddannelse pilot projekt 2001-mi ingerlanneqarmat naammassisut siulliit naammasseqatingalugit.

Meeqqat atuarfianni peqqussut 1996-imeersaq naluna-arullu 1991-imeersaq Ilinniartissuarmi ilinniaqqittarneq il.il. malillugit kalaallisut Pædagogisk Diplomuddannelsemi ilinniarneq 2006-mi naammassivara.

2011-mi ilinniarnera ingerlateqqikkakku Mastergraden didaktik i sprog naammassivara.

Sinniisuuffigisama Erik S. Jørgensenip illoqarfimmut al-lamut nuunneragut sinniisutut suliaqarneq iserfigeqqaar-para, 1900-kunnilu sinniisut Aviaaja Simonsen aamma Jokum Møllerip sinniisuuffiginerini assigiinngitsunik peqquteqarlutik tunuartarneri pillugit sinniisutut inissisima-sarnikuullunga.

Ukioq manna siullermeerlunga siulersuisunut qinersivik 1-mi qinigassanngortikkama siulersuisunut iserpunga.

Bestyrelsesmedlem

Marie Sara Larsen

Tasersuup Atuarfia

Boks 177

3920 Qaqortoq

Arb.: 64 21 40

Fax arb.: 64 15 40

Mobil: 49 31 68

Email: mals @ kujalleq . gl

KINGULLERMIT

Lisbeth Frederiksen, IMAK

Ukioq atuarfiususaaq nutaaq
Pisariaqarteqisatsinnik aasami atuangiffeqareerluta
tassa ukioq atuarfiususaaq nutaaq ingerlалereerpoq.

Ilaasortaanermut akiliutit.
Paasereersimassagunarparsi aggustusip1.-aniit 2013
ilaasortaanermut akiliut qullarneqarmat. Tamanna sin-
niisoqatigiit 2011-mi nalinginnaasumik ataatsimiinnerani
aalajangigaavoq. 2013-imi nalinginnaasumik ataatsimiin-
nermi aalajangerneqarpoq, ukiuni tulluittuni marlunni
ilaasortaanermut akiliutit qullartinneqannginnissaa, tas-
salu ukiuni tulluittuni marlunni nalinginnaasumik ilaasor-
taanermut akiliut qullarneqaqqinnavianngilaq. Juuni 2013-
imi ilaasortaanermut akiliinngitsoonerit.
Siuliatigullu soorlu nalunaarutigereeripput, ajoraluurtu-
mik juunimi ilaasortaanermut akileeqqusilluta fili Net-
simut (PBS) kukkusooq nassiussimagatsigu. Tamanna
peqqutaalluni tassunga taarsiullugu tamassi girokortimik
nassinneqarpusi. Arlariit girokorti taanna akilereer-
paat, ilassinili sulit tamanna akilernerqarsimanngilaq.
Taamaammat paasinialaassavarsi akiliisimanerlusi,
akilersimanngikkussiullu sukkanerpaamik akileqqullugu,
akiligassalittut nalunaarsorneqannginniassagassi.

Atualernej
Ukiup atualerfiup aallartilaarnerani allaffeqarfik ilaasortan-
it saaffigineqallattaavoq, ulluni arlariinni ataatsimoorluni
pilarsaarusiornissaaq pinngitsoorani atuarfimi ilaaffi-
gisassaaq pillugu saaffiginnissutit.
Tassunga atatillugu suliffiup siviussusissaa pillugu
isumaqatigiissut KANUKOKA-p nassiussaa, qanoq nas-
suarneqarnerisooq malugeqqarput. Tassani allassimavoq
pilarsaarusiornissaaq ilinniartitsisut iluminni isumaqatigiis-
sutigissagaat atuarfiullu pisortaanit ataatsimiinnissatut
aalajangersarneqarsinnaanngitsoq. Atuarfimiilli atuartut
atualertinnagit pinngitsoorani tamanit ilaaffigineqartus-
sanik ulloqassasooq piumasarineqarpat, ullut pamer-
saanermut / perorsaanermut tunngasunik suliffissatut,
pikkorissarfittut trinikkaarluniluunniit / afdelingikkaarlunilu-
unniit ataatsimiinnertut atorneqassasut, taakkulu suliffiup
siviussusissaa pillugu isumaqatigiissut malillugu ilinniart-
itsisut ataasiakkaarlutik aktivitetsplaniliamik naatsorner-
annut ilanngutissavaat.

Siulersuisut nutaat
Siulersuisortaat siullermeerlutik ataatsimeereerput okto-
barillu aallatinnerani naapeqqissallutik, tassani naling-
innaasumik ataatsimiinnerup saniatigut siulersuisunut
pikkorissartitsisoqassaaq. Kiisalu siulersuisut Nordiske
Lærerorganisationers Samrådimi (NLS) kattuffiit paasini-
aaqatigiinneranni forbundsseminarimi ilaassallutik – tam-
anna pillugu <http://www.nls.info/> -mi atuarsinnaavat.
Pisortanik ilinniartunillu oqallitsitsineq

Sinniisoqarfimmi pisortat sinniisaat Karno Lynge aamma
Janni Kleist pisortat oqallitsinneqarnerini NLS'imi ilaap-
put, tamanna pillugu <http://www.nls.info/> -imi aamma
atuarsinnaavat.

Taakku saniatigut oktobarip qaammataani NLS'imi ilin-
niartunik oqallitsitsinnermi ilinniartitsisunngorniartut marluk
ilaallutik.

Tatigisaallutik sinniisut, inuit saaffigisassat sinniisoqar-
fiullu ilaasortai.

Qinikkat tamakkerlutik inissititsinnginnerini paasissutissat
ataasiakkaat sulit amigaataapput, nittartakkamili inger-
laavartumik paasissutissanik ikkusuerusaartassaagut,
taamaammallu ikkussukkat ungasinngitsukkat naam-
massinissaaq naatsorsuutigaarput.

Tatigisaallutik sinniisunik pikkorissaanerit.
Aasami atuangiffeqarnerup kingornatigut tatigisaallutik
sinniisunik ilisaritsilluni marloriarluni pikkorissaasoqar-
poq. Ataasiarluni Nuummi Sermersuup kommuneqarfiata
sinniisortaavinik, Namminersorlutik Oqartussaneersunik
Nuuk Internationale Friskoleaneersunillu kiisalu ataa-
siarluni Qaqortumi Kommune Kujalliup sinniisuinik.
Oktobarip naalernerani Ilulissani pikkorissarneqartussat
kingulliit tassaapput Qeqqata Kommuniani, Qaasuitsup
Kommuniani efterskolenilu sinniisortaat nutaat.

Nammineerluni nalilersuisinnaalernissamik pikkorissar-
titsineq.
Septembarimi 2013 Kommuneqarfik Sermersooq
suleqatigalugu Tasilami Nammineerluni nalilersuisin-
naalernissamik pikkorissartitsineq ingerlanneqarpoq, tas-
salu massakkumut Kommuneqarfik Sermersuup atuarfii
tamakkingajallutik pikkorissarneqarnermut tassunga
ilaalereerput.

Feeriefondi.
Aasami atuangiffeqarnerup kingorna Allaffeqarfik Feerie-
fondimut qinnuteqaatinik arlalinnik tigusaqarpoq. Tassun-
ga atatillugu massakkut qinnuteqatoqarsinnaannginnera
erseqqissaatigineqassaaq. Aatsaat fondip siulersuisui
atortussanik qinnuteqarnissamullu immersugassanik
nutaanik nassitsippata qinnuteqartoqarsinnaangussaaq.

SIDEN SIDST

Lisbeth Frederiksen, IMAK

Nyt skoleår

Så er et nyt skoleår godt i gang efter en velfortjent sommerferie.

Kontingent.

Som i nok har konstateret er kontingentet steget pr 1. august 2013. Det er sket på baggrund af repræsentantskabets beslutning på det ordinære møde i 2011. På det ordinære møde i 2013 blev det besluttet, at kontingentet skal være uændret de næste to år, der vil således ikke komme yderligere stigninger på det ordinære kontingent de næste 2 år.

Manglende betaling af kontingent for juni 2013.

Som vi tidligere har udsendt besked om, skete der desværre en fejl, da filen med kontingentopkrævninger for juni måned skulle sendes til Nets (PBS). Derfor fik I alle fremsendt et girokort i stedet. Flere af jer har betalt dette girokort, men der mangler stadig indbetalinger fra en del af jer. Så tjek lige om du har betalt og ellers få det gjort hurtigst muligt, så du undgår at blive registreret, som om du er i restance.

Skolestart

I begyndelsen af skoleåret fik sekretariatet en del henvendelser fra medlemmer vedrørende fælles planlægningsdage med mødepligt på skolerne.

I den forbindelse skal der gøres opmærksom på den fortolkning af arbejdstidsaftalen, som er udsendt fra KANU-KOKA. Af denne fremgår det, at planlægning aftales mellem lærerne selv, og at den ikke kan mødeplanlægges fra ledelsen. Såfremt skolen ønsker, at der skal være dage med mødepligt, inden eleverne møder, skal dette være enten som pædagogiske dage, kurser eller trin/afdelingsmøder, og disse skal medregnes i den enkelte læreres aktivitetsplan efter gældende arbejdstidsaftale.

Ny bestyrelse

Den nye bestyrelse har holdt sit første møde og skal mødes igen i begyndelsen af oktober, hvor der foruden ordinært bestyrelsesmøde bliver afholdt kursus for bestyrelsen. Bestyrelsen deltager desuden i Nordiske Lærerorganisationers Samråd (NLS) forbundsseminar – du kan læse mere om dette på <http://www.nls.info/>

Lederforum og studerendes forum

Ledernes repræsentanter i repræsentantskabet Karno Lynge og Janni Kleist Lyberth har deltaget i NLS lederforum, det kan du også læse mere om på <http://www.nls.info/>

Ligeledes deltager to lærerstuderende i NLS forum for studerende i oktober måned

Tillidsrepræsentanter, kontaktpersoner og medlemmer af repræsentantskabet.

Der mangler forsat enkelte oplysninger, før alle valg er på plads, men vi opdaterer løbende oplysningerne på hjemmesiden, så vi regner med, at listerne snart vil være endelige.

Kurser for nye tillidsrepræsentanter.

Efter sommerferien har der været afholdt 2 introkurser for nye tillidsrepræsentanter. Et i Nuuk for nye repræsentanter fra Kommuneqarfik Sermersooq, Selvstyret og Nuuk Internationale Friskole samt et i Qaqortoq for repræsentanter fra Kommune Kujalleq.

Ultimo oktober bliver det sidste kursus afholdt i Ilulissat for nye repræsentanter fra Qeqqata Kommunia, Qaasuitsup Kommunia samt efterskolerne.

Selvevalueringskursus.

I samarbejde med Kommuneqarfik Sermersooq er der i september 2013 afholdt Selvevalueringskursus i Tasiilaq, så nu har næsten alle skoler i Kommuneqarfik Sermersooq deltaget i dette kursus.

Feriefonde.

Sekretariatet har siden sommerferien modtaget nogle ansøgninger til Feriefondene. I den forbindelse skal det understreges, at der IKKE kan søges nu. Der kan først søges, når bestyrelserne for fondene har udsendt materiale og nye ansøgningsblanketter.

www.imak.gl

